

పటివీరుడువచ్చును ఓట్లొడిగించు రను పేరును పరిక్షించి తీసువలెను. ఈమెకుండు ద్రవ్యమును గ్రహింపరాదును
గొప్ప గొప్ప పేరుగల మహానుభావీ దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్వజెంట్లు
సోల్విజెంట్లు—అండ్లె ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్లె టెక్నికల్ కంపెనీ, నెం 153 జూమారుసీరు, బొంబాయి,
మద్రాసు విజిల్—పేహతా పురహాల్తీస్ మూర్తీ, నెం 29, వైబాబాగ్ కోడ్, గ్రూంగడిపూడం, మద్రాసు

గౌమహానులు.

చేస్తుంది శాసనసభ

నిన్నటి సమావేశముయొక్క కార్యసంగ్రహము

జిల్లా యునిసి పాలిటేకరు.

గౌ. శివస్వామిగారు.

ఇట్లేను, ఘాటీ కానరులపైన అధికారులును ప్రజలును కూడ అనుమానము వడి వాళ్ల ను అవసరపు తొందరలను కలుగ జేయుచున్నామని నా దురదృష్టవశాత్తూ విన్నవించుకొనినా జెప్పు సమితి ముంజాపూరు అనునది మనము, అట్టికానరులను నుపసాదించుటకు సభ్యులగుచునున్నామని కోరుచున్నామని మన, చెప్పుచు గా. కేశవశిల్లగారు పోయిన అట్టోబరు నెలలో తిరుచునాపలి లో జరిగిన సమాచారమును నుదాహరణముగా జెప్పిరి బంధుకాని యెద్దుకాని ఘాటీ ఏండాపోవును ఘాటీ పన్నును చెల్లించకపోయినచో, అబండిని, లేక ఆయెద్దును, అచట నిలిపివేయుటకు ఘాటీ కావనికి అధికారముకలదు. తిరుచునాపలి ఘాటీ కావనికి యొక్క డిట్లు చేయుగా, అపనిని దొంగతనపు నేరముక్రింద అన్వయించి జైల్లాపేజన్సీటుగూడా పొరబడి కానిని శిక్షించెను. పెద్ద పెద్ద అధికారులె యిట్లు పొరబడుచున్నపుడు ఘాటీ కావముల కాసనిబంధము సాహాయ్యమున రక్షింపబడుట యత్యవసరము. ఈ యవసరమును కనిపెట్టియే యిచ్చడి కాసనోపహరమును చేయుచున్నామని చెప్పి కేశవశిల్లగారు విరమించిరి.

గౌ. బాక్ష్తగల వాడును గారు.
ఈ తీర్మానమును గౌ. వాడును గారు ఆమోదించిరి.
ఘాటీకాపురుగు విసుగు అనిపినచేత యెరుగరనియ్యి, వార
లను అపరిమితప్రబోధుని కలదనియు, అయొక్క సద్గుణమున
త్రేము వారలను రక్షించును ముక్తమునయ్యి, అట్టివారి రక్ష
ణార్థము ద్వేషింపబడిన యీ తీర్మానమును తాము ఆమోదించు
చున్నామనియు చెప్పి గౌ. వాడును గారు విరమించిరి.

సర్ శివస్వామి అశ్వురు గారు.
గవర్నమెంటువారి తరపున మాటలాడుచు గౌ. సర్
శివస్వామి అశ్వురు గారు ఈ క్షులపూదనముయొక్క ముఖ్యో
ద్దేశమును గుఱించి ప్రసంగించుచు, తిరుచునాపల్లిలో జరిగిన
అశ్వాయుషును గవర్నమెంటువారి దృష్టిపథమునకు చెప్పు
టయొద్దని యభిప్రాయ మొనయువలె, ఆకేసు తాలూకా కాగి
దశులన్ని యిని తేల్చింది, తద్విషయమున నభివరమును చర్యను
గవర్నమెంటువారు నడిపించెదరని చెప్పిరి. అదిచాలక,
ప్రత్యేకముగా శాసనమునె యుపపాదిం చ దలచిన
వో, దానివలన సభవారి కాలము వృథామయిపోవునయు,
అట్టి శాసన మొకవేళ మరచారమునను ప్రస్తుతపు శాసనముల
కంటె అధికోపయోగమేమి ముందగులదనియు గౌ. శివస్వామి
అశ్వురు గారు చెప్పిరి

గొ॥ శ్రీనివాసరామస్త్రి గారు.
జహంకా కేకరపిల్ల గారు యుద్ధేశము ప్రత్యేక వానశివ
పాదపమై యుండవనియు, మ్రొ విడిచింపబడితి ననుచువాల్లి
కేను తాలూకు రికార్డును ఇవలను తెప్పించుచునుట ఆత్మవ్రత
కరమనియు గొ॥ శ్రీనివాసరామస్త్రి గారు చెప్పిరి.

గౌ. కేశవ పిళ్లగారి జవాబు.
తమమునకు దనము నుపసంహరించుకొనుచు, తమమునకు
పట్టి కేసును గురించి విచారణించి తాము దాని విషయమై
ప్రశ్న నడుప దలచుకొనెట్లు కాసంభవం తెలియజేయుగా
ఆ ప్రశ్న కాలాతీత మై:చు తీసివేసి గానియు, అంతేకే
ఈ తీర్మానోపసాదనమున తాము ప్రకటించెట్లును, విషయ
ము పారస్పర్యమున్నంతో కూడుకొని యున్నది కావున,
గవర్నమెంటు వారిచు సా:తనకే చక్రము చేయుదురని నమ్మ
చున్నామనియు చెప్పి గౌ. కేశవపిళ్లగారి విరమించిరి.

సిచ్చింగ్ ఫీజులు

తరువాత నొకటి చదివిన తరువాత బిల్లు కాసనముగా సంగీత
రింపబడెను.

1884 సంవత్సరపు ఆర్జును సవరణచేయు నిమిత్తము ఇప్పుడొకటిల్లును నుపపాదించుచు శివస్వామిగారు మాటలాడిరి ఈమధ్యను అనేకస్థలములలో నివేశకొన్నవారులును దగ్గరక ఘాట్వారిలను, మిల్లులను పెట్టిపనిచేయుచుండటచే నానిమీక చాలా ఫీర్యాదులు వచ్చినవి. అందుచేత ఈమరభ్యాసమును ఆపుజేయు నేర్పాటు దేనినో యొకదానిని చేయవలయుననిచెప్పిరి. ప్రస్తుతపు ఆర్జునుని 1881 నెక నుల్లూ మునిసిపాలిటీలకు నిచ్చిన అధికారము చాల దనియు, అనేక ఫీర్యాదులు వీలగుచుండియు, గుంటూరునుండియు, దక్షిణ దేశము నుండియు వచ్చుచున్నవనియు, యంత్రసాహాయ్యమువలన పనిచేయు కర్మాలయములేవియు కూడ నివేశకొన్నవారులుచెంత కట్టినీయు రాదనియు, ఇట్టియేర్పాటుల నుద్దేశించు నీతీర్మానమును సభ వారి యంగీకారమును బడయుగదనియు చెప్పి గౌ. శివస్వామిగారు విరమించిరి.

• బెజ్జోర్డు గారు తీర్మానమును ఆమోదించిరి. గౌ. కామా
నా చాక్లెట్ గారు బిల్లును బలపరచిరి. గౌ. రామచంద్ర
రావు గారు కూడ బిల్లును బలపరచిరి. పిమ్మట తీర్మానము
సభవారిచే అంగీకరింపబడినది.

పిమ్మట గౌ. శివస్వామిగారు బిల్లును నెలెత్తు కమిటీకి పంపుటకు సభవారి యనుమతినిడిగిరి. దీనికి సభవారంగీకరించి యీ క్రింది వారిని నెలెత్తు కమిటీగా నేర్పరచిరి:—డేవిడ్సను, కార్పెటె, బెస్సోర్త్యు, నాయరు, రామచంద్రరావు, ముబ్బరాయలరాజ్డి, రామానుజాచారి, సర్ హ్యూ ఫ్రెజరు, సర్ శివస్వామిగారు.

సామాన్య తీర్మానములు.

కా॥ కేశవమిశ్ర గారు

గౌ. కేశవపిళ్ల గారు:—అధికార విభజన సంఘమువారు చేసిన సిఫారసులను స్పష్టించి యిటీవల ఇండియా దొరతనము వారు స్థానిక పరిపాలనమును గుఱించి బాంబేసిన ప్రకటనలో ప్రకటించిన ప్రకారము చెన్నపురి రాజధానిలోని గ్రామములలో పంచాయతీలను నేర్పరుచు సందర్భమున వలయు కా ర్యక్రమమునుగురించి సలహాచేయ నీసభ వారిని కోరుచున్నాను. 1918 నవంబరు 1లో నిట్టితిర్మానమునె యుపహాసించుట బద్ధమించి తినిగాని అప్పు డిది మును ఇండియా దొరతనము వారి యాలోచనలో నున్నదని వారిని నప్పటికి నిరాకరించిరి. కాని యీ సభ్యులు పంచాయతీలను ఏర్పరిచి చెన్నపురి గవర్న మెంటు వారికి ప్రకటనను బాంబేసీరి. సభ్యులను పత్రికలలోను కూడ దానిమూలమున ప్రజలకుగిరిన యగుచున్నవ్య క్రమిణిది. అప్రకటనను జరిగింపబడికి గవర్న మెంటు వారిని మునున తెనకంజు చేయుచున్నారని తోచకమానుడు. ప్రిస్తుతముందు 402 యూనియనులు పనిచేయుచున్నవి. వీనిలో 24 యూనియనులకు మాత్రమే నియోజనహక్కు. ఈయ బడినది. నవ నాగకము పెల్లుబ్బి యున్న యీ రోజులలో కూడ యూనియను అధ్యక్షులను వెళ్ళుకొను హక్కు వ్యజ లకు కాపన్నది. పాలక విధానమునందు ప్రిజల సహకార మును కోరుటకు మీరు వారిపై ననుమతపడి చారిని నమ్మక వారెను దూరములో నుంచినవో నే నుంత యుక్తము విర నున్నదో తెలియరాదు. పై తెప్ప బడిన ప్రికటన వ్రాయక మున్న గవర్న మెంటు వారు అనధికార సభ్యుల సలహాలను నధించియుండినవో పంచాయతీల కార్యనిర్వహణ క్రియమును గురించి యెంత ఫలదాయకప్రకటనము తెయూచేయ వీలయి యుండునో తెలిసియుండునని నూదించి గౌ. కేశవపిళ్ల గారు విరమించిరి.

గౌ. కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు
ఇద్దరి తీర్మానముననుగుణపూరించిరి. గౌ. కె. ఆర్.
వి. కృష్ణారావుగారు ప్రతి తీర్మానమును ఆమోదించిరి. చాలకాల
మునుండి యీ పంచాయతీల విషయము సేనో యొక సర్వజన
సమ్మలేసుగు సుత్తరువు బయలుపెడబడిన యందఱును కాదు
కొనియుండిరి. తుదకు మొన్నను ఆర్డీబింగ్ గవర్నమెంటువారి
యొత్తరువు ప్రకారము కాగనె యందఱి యసభుష్టియు

అకాశం గమనము లింతింతయు చెప్పి పలికాడు. దీని కంతకును ముఖ్యకారణ మేమనగా, ఆ యుత్తరపునందు గవర్న మెంటు వారికి ప్రజలయందు తగినంత నమ్మకము ఉండకపోవుటయే యని తేలుచున్నది. అధికారి విభజనము వారి సిఫార్సుల ప్రకారము గ్రామపంచాయితీలు నెలకొల్పబడవలసిననుటకు నెరయన వ్యతిరేకము చెప్పవలయు. ఈ పంచాయితీలు జయప్రదముగ పనిచేయుటలయిననచో, వానికి న్యాయాధికారియను, పాలనాధికారియను కొంతకు కొంతగా నైనను ఈ కుటలయను. ఈవాళ్లను కాసిన సహాయముతో నాదరింపవలయును. ఇట్టి లోటుపాట్లను సాకల్యముగ నెరుకుటయొక విచారణసంఘమును నేర్పరుచుట ప్రస్తుత పాదము మొట్టమొదట భోగ్యదేశము. ఇదివరకు ప్రకటించబడిన యుత్తరపు అధికారి సభ్యులతో నాలోచించుకొను గవర్న మెంటువారు ప్రయత్నించిరి. ఈవిషయములను సావకాశముగాను సాకల్యముగాను విమర్శింపవలసియున్నది. కావున నొక విచారణసంఘమును నియమించుట యావశ్యకము అని చెప్పి గౌ. కృష్ణారావు గారు నిరమించిరి.

గౌ. సర్. శివస్వామిఅయ్యగారు.

గవర్న మెంటువారి తరపున మాటలాడుచు గౌ. సభ్యులు వాదించినవిషయములనుండి గవర్న మెంటు వారిదిలోనే కార్యకరణమును ప్రకటించిరి చెప్పిరి. వైజానంధ్య శివబడియెత్తువు బిల్లుకలెక్కలతో చేసిన యాలోచనమీదనే ప్రకటించబడినదయిన దాని ప్రకారము 3000 మందికి వైస గల గ్రామముల కన్నిటికి లోక్మండ్యుల ఆర్థిక ప్రకారము యూనియను పంచాయితీలు వచ్చుననియు ఇదివరకు అట్టిపంచాయితీలు 800 కలననియు, ఇప్పుడీక్రొత్త యుత్తరపు ప్రకారము 8000 తక్ గవర్నం దరకు క్రొత్తపంచాయితీలు ఏర్పడగలననియు, ఇట్టి సుదృఢములతో ప్రజాసంతుష్టికి నేమి కారణమందగలదో తమకు తెలియరాదనియు గౌ. శివస్వామి గారు చెప్పిరి. ఈపంచాయితీల తగినంత అధికారము లేకలేదను విషయమున నిశ్చయించిన పంచాయితీలు సరిగా పనిచేయుటకు కారణము అధికారములు లేకపోవుట కాదనియు, ఆ కారణము దబ్బులేకపోవుటయే యనియు, ధనోపమే కాని జయయినచో, ఇంకను మరికొన్ని పంచాయితీలను ఏర్పరచినచో ఆలోచ మెట్లా తీరగలదనియు శంకించిరి. ప్రస్తుతపు పంచాయితీలు వారి అధ్యక్షుని వారే మొన్న కొనవచ్చును; వారి వ్యయములను వారే నిర్ణయించుకొన వచ్చును. 3000 కంటెను తక్కువ జనసంఖ్యగల నిన్న గ్రామములకు చాలంటి పంచాయితీ లేర్పరపబడినవి. ఈపల్లెటి గ్రామపంచాయితీల విషయమున గవర్న మెంటువారు సాధక బాధకములను గవర్న మెంటు వారగయున్న కారణమున కాసనసమర్థములగు యూనియను పంచాయితీల కార్యనిర్వహణమున కెట్టి యభ్యంతరముకలగగలదు? ఈ సందర్భమునవలయు కార్యోపక్రమము చేయబడినది. కావున ఇంతలోనే తొందరపడి విషయమును గవర్నము కొంత విచారణసంఘమును నేర్పరుచుట యుక్తమగునా? కొంతకాలము వేచి ప్రస్తుత కార్యఫలములను జూచి కార్యక్రమమును నిర్ణయించుట యుక్తమకదా? యని అడుగుచు, ఇప్పటిలో విచారణసంఘమును నేర్పరుచుట తమ యభిప్రాయము కాదనియు, మొత్తముగా ఈయనపాదములతో నేకీధనింప లేనందునకు చింతించువామనియు చెప్పి గౌ. శివస్వామి గారు మాగించిరి.

గౌ. బి. కె. రామానుజాచార్యులు గారు.

గౌ. రామానుజాచార్యులు గారు క్రొత్త పంచాయితీలను పాత పంచాయితీలను తిరగి వేసి మాటలాడుచు కొత్త పంచాయితీలలో గ్రామాధికారిగూడ చోటిచ్చి నామయ, ఆతడొక్కడ నున్నంతకాలము ప్రస్తుత పద్ధతుల ప్రయోజకత్వమును వేరేమాడ నక్కరలేదనియు చెప్పిరి. శోభనాశ్రమములను తగ్గించుకొనుట పంచాయితీ నిర్మాణమును కొరచున్నాయి. అచటికి గ్రామాధికారి యెందునకు? గవర్న మెంటువారు జిల్లా కలెక్టరులతో సలహాచేసివారట. తమయొద్దగలను, తమతోపాటు సమావధి వాములను నకు కలెక్టరులతో సలహాచేసి యుపయోగ మేమి? యని గౌ. ఆచార్యులు గారడిగిరి.

గౌ. ఉపాధ్యక్షుడు.

చర్చ యాసీతిలో నుండగా విషయమును నింతకుంటె నెక్కుడుగ సుప్రముచేయ నెంచి గౌ. ఉపాధ్యక్షుడు లేచి పంచాయితీలకు న్యాయాధికారియను గూడ నీయగల కాసనమును నొకదానిని తాముపాడింప తలచుచున్నట్లును అందునకు ఇండియా దొరతనమువారి యజ్ఞ కాటలని యున్నట్లును అబ్బిలుతాముపాడించునపుడును. యుంత రునుగ్రామ గా

విమర్శించుటకు విచారణసంఘ మొకటి ఏర్పరపబడుననియు ఇంతలో గౌ. సభ్యులు దొరతనము వారి యుద్దేశములను గుఱించి యాలోచనకుట శోచనీయ మనియు చెప్పి విరమించిరి.

గౌ. రామయ్యగారు.

ఉపపాదులగు గౌ. శేతపిళ్ల గారి యభ్యోగ్యదేశములను స్పష్టపరచుచు, ఈ తీర్మానములను దొర తనము వారు తెలిసికొనుటయను చేయనగా అధికారి విభజన సంఘము వారి సిఫార్సుల ప్రకారము క్రొత్తపంచాయితీలు ఏర్పరపబడలేదనియు, నిరుపయోగమును ధృవపరపబడిన తరువాతకూడ వా లోకలో బోర్డు ఆర్థిక ప్రకారము కొత్తపంచాయితీలు ఏర్పరపబడుట శోచనీయమనియు, కొత్తపంచాయితీలు నిబంధనల ప్రకారము నిజముగా గ్రామములలో ప్రజాదరణను బడయు నట్టివారు ముందునకు రా నేరారనియు, గ్రామాధికారికి అందు స్థానము నొసంగట అనంగతమనియు, ఈపంచాయితీలు జిల్లా బోర్డుల యధీనములోనుండుట మంచిది కాదనియు ఇట్టి లోటులు గల యుత్తరపును వారీచేయుటకంటె యుక్తియుక్తముగా నాలోచించబడి తీర్మానింపబడిన యుత్తరపు కాలకు కాలవారమైనను సరేకాని మంచిది నచ్చువరకు ప్రజలు వేచి యుండురనియు చెప్పి గౌ. అయ్యగారు నిరమించిరి.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు గారు

చాలంటి పంచాయితీలకు గుఱించి మాటలాడుచు వానికి గ్రామాధికారియే యధ్యక్షుడుగా నుండవలయునను నిబంధన క్రేజుస్కరము కావనియు, ప్రస్తుత తీర్మానము యొక్క కొరక అతిస్వల్పమనియు విచారణసంఘమును నేర్పరచుట యవసర మున్ను గౌ. కృష్ణారావు గారు చెప్పిరి.

గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు.

పంచాయితీలకు చెందిన విషయములకు కొంత భూయస్యము నీ యు అట్టి దానిని అసాధికారుల సలహామీద పరిష్కరింపి యుండినచో ఇట్టి సలహాచేయ లేదును వచ్చియుండ వలయు, ఇట్టి విషయమును విమర్శించుటకు ఒక్క విచారణసంఘమే కాదు ప్రతి జిల్లాకును నచ్చటి సిద్ధిగృహమునట్టి కమిషన్ గ్రామము చొప్పున నొక మొదటి సంఖ్యల నేర్పరుచుట తమయభిప్రాయ మనియు, అనునను గౌ. శేతపిళ్ల గారి తీర్మానోద్దేశములు వలయు నన్ని యకాశముల నెచ్చును గనుక దానివై నామోదించుట యుక్తమనియు గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు చెప్పిరి.

గౌ. నరసింహారాజుగారు.

చాలంటి పంచాయితీలను గుఱించి మాటలాడుచు క్రొత్త యుత్తరపులోని నిబంధనలను విమర్శించి తీర్మానమును బలపరచిరి.

అప్పటికి గౌ. గం. గం. వి. అయ్యగారు. చర్చ పూర్తి కాలేదు. మరునాడుదయము 10 గంటలకు సభ విలంబింపబడినది.

నిన్న (24-వ తేది) 11 గంటలకు ఆనరవిలు సర్. హోల్లెస్టా ఆర్థిక గారి గూర్తవత్తయ్యుండెద కాసనసభ తిరిగి సమావేశమై నప్పడు, గ్రామ పంచాయితీలగురించి ఆనరవిలు పి. శేతపిళ్ల గారు రుపపాదించిన తీర్మానములకి విచారణకువచ్చి ఒడింపబడినది. ఇరువదిమంది సభ్యులు వ్యతిరేకముగను, ఇరువదిమంది యనుకూలముగను అభిప్రాయము లిచ్చిరి. అధ్యక్షులు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నవారితో నేకీధనించుటకుల తీర్మానము ఆమోదించబడలేదు.

డాక్టరు నాయుడు గారు.

మీరు పంచాయితీల గురించి యచ్చటించుచు దొరతనమువారి అభిప్రాయములను విషయమై కొన్ని సంగతులను తెలియజేసిరి. ఈతీర్మానమే గాక పంచాయితీల విషయమై మరి కొన్ని తీర్మానములకూడ తీసికొనిరాబడినవి. కాని అధికారి విభజన సభవారుచేసిన తీర్మానముల ననుసరించి శేతపిళ్ల గారు తమ తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. రామలు కమిషను వారు సిఫార్సులను, దానిని గురించి ఇండియా దొరతనమువారిచ్చిన అభిప్రాయమును, రాజపరీభుత్వ మొక విషయమై యేమిచేసినది ప్రస్తుతము విచారణార్హములు. పంచాయితీలను గురించి దొరతనమువారేవో కొన్ని అభిప్రాయములకు వచ్చిరి. కాని వారందుకు తగినకారణములను చెప్పలేదు. ఇప్పుడు నాలుగుమాడు గ్రామములు కలిపి, ఒక పంచాయితీకింద ఏర్పాటు చేసిరి యు, ఏ గ్రామమున కె గ్రామమునకు పంచాయితీ లేదనియు, అందుచే పంచాయితీలు నిర్వహ్యముగ పనిచేయలేదనియు, ప్రస్తుతమున్న పంచాయితీలను తీసివేసి కొత్తవాని స్థాపించవలసిన దనియు అధికారి విభజన సభవారు తెలియజేసిరి. అసిఫార్సులను మే మంగీకరింపజాలమని పంచాయితీలను కృధి చేయుటకు చాలసవకాశము లున్న

దని చెప్పి తిరిగిదొరతనము వారి యభ్యుక్తిని, తలతోక లేక నాలుగు గ్రామములను గురిగూర్చి ఒకపంచాయితీగా నేర్పరుచుట కలన చిట్కలంకునని అధికారి విభజన సభవారు చెప్పినట్లు తెలిపియున్నాడు. ఆ గ్రామములలోనివారు గాక వైసాకరమును పంచాయితీలకు సభ్యులుగా గాని అధ్యక్షులుగా గాని యందుటకు వీలు లేదని అధికారి విభజనసభవారు తెలుపగా, దొరతనము వారందుకు అంగీకరింపుచు, నామక, అధ్యక్షుల నెచ్చుకొనవలెనని యుద్దేశించిరి. అధికారి విభజనసభవారి తీర్మానముల ప్రకారము దొరతనమువారు పంచాయితీలను తిరుగ నేర్పాటు చేయు దురను నూచన అనుభవమును కనుపడుటలేదు. మూలములతో యనకు దొరతనమువారి యభ్యుక్తినినయ్యెడల కాని ప్రకారము చేయుట కధ్యంతర మెందుకు? తప్పదారిని తడించునకు కారణములను తెలియజేయుదని నాకునుగారు సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యగారిని కోరిరి. ఉద్దేశ్యగర్భితమన గ్రామమునకు పంచాయితీకి వైస్యగ నుండునని ఇటీవల దొరతనమువారు గేజిట్టులో ప్రకటించిరి. యనసముకు తిరుగుగ గ్రామములో ప్రజాదగ యుండదు. ప్రజలవిశ్వాసమునకు పాత్రుడుగాడు. కమిషనువారి సిఫార్సులను దొరతనమువారింగీకరించి ఎందుచేతకో, పూర్వపుపద్ధతులనే అనలంబించవలసింది. మరల పాతపద్ధతి నే స్వీయవలంబించుటకు తగినంత కారణ ముండి తీరును. స్థానిక పరిపాలనమునకు గ్రామ పంచాయితీలు ప్రథమ సోపానమునంటివి. ప్రజలకుటలను వివదలచుకొననవచ్చును, దేశమునామర్యముతో పాలించుటకు తమకునారు సహాయము చేయవలయునని దొరతనమువారి లక్ష్యంకరగలదు? గ్రామ పంచాయితీలను గురించి విచారించుటకు కమిటీని యేర్పాటు చేయుట వ్యర్థము శివస్వామియ్యగారు రినిరి. ప్రజల కిష్టము కాని పనులను దొరతనమువారు తొందరపడి యేల చేయవలయున? తమకోరిక నెరవేరువెడల కొంతకాలము ప్రజలూరకుండును. ప్రజలు కోరినదెంతయు సహేతుకముగ నున్నది. వారి నేమియు తొందర లేదు.

రికరెండు జి. పిట్టిండిగు గారు.

వీరీ తీర్మానమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి. అధికారి సభ్యులకును గ్రామములలోని ప్రజలతో యెక్కువ సంబంధమున్నవారికిని ఈ విషయము వాగా తెలియును. అట్టివారితో నాలోచించుట వలన లాభకరముగ నుండుననియు క్రొత్తపు లున్న గ్రామములలో పంచాయితీలు పెట్టుట వలన వారికి చాల లాభము కలిగినదనియు వారివలన చిటికిమాటికి కొర్రుల కెక్కు దురాచారము తగ్గి తగాదాలు నశించుననియు దొరతనమువారి తగు విధమున వీని కొరకు పనిచేయవలయుననియు పిట్టిండిగు గారు తెలియజేసిరి.

ఆనరవిలు రామచంద్రారావు గారు.

చాలంటి (అధికారి రామోత్త) పంచాయితీలకు సంబంధించినంతవరకు దొరతనమువారు గేజిట్టులో ప్రకటించిన విషయము లంతవరకు సరిగ్గుగ నున్నవి. అధికారి విభజన సభవారు చేసిన సిఫార్సులను దొరతనమువారు గీరిరి. కాని, సిని, క్రిమినలు అధికారులను తీసివేసి, ఈ విషయమై దొరతనమువారు తప్ప తొలిగిన పడిరి. ఈ పంచాయితీలను తగిన విధమున నడిపించుటకు దరసర. పంచాయితీల అధికారులను స్థిరీకరించుట కొక కాశ సవరము చాలంటి పంచాయితీల కొనసాగను వీరు నుడిగిరి.

ఆనరవిలు శర్మగారు.

బయ్య నరసింహేశ్వర శర్మగారు చెప్పిరి: ఇటు వంటివిషయముల దొరతనమునకిష్టములేకపోలేదు. కాని, వారేమిట ఉపేక్షచేసి యూరకొందురు. ఈవిషయమై దొరతనము వారు ప్రజలతో సహాయముగ ఆలోచింపలేదు. అయినను వారు ముందంజ వేయుటకు తలపెట్టినరంగుకె ప్రజలకు కోపకపోలేదు కానివారు తెలిసికొనుటకు ప్రజలకు తృప్తికరముగ లేదు. వ్యవసాలనాను భరముకై 40 మేండ్లకుండి తంటాలు పడుచున్న రోజుల గ్రామములకు 40 పంచాయితీలు మాత్రమే యేర్పాటు చేయబడినవి. జనసంఖ్యకుబట్టి చూచితిమా 4 కోట్ల 20 లక్షలవాడి గ్రామ 60 లక్షలవాడికి మాత్రమే లాభకరముగ నున్నదని తేలుచున్నది. ప్రజలు తమ బాధ్యతను, తాము తెలిసికొనునట్లు చేయవలసినదని దొరతనమువారి శోచుచున్నాము. ఇందుకు పునాది దగ్గర నుండి పని ప్రారంభించవలెను. న్యాయ విచారణాధికారులను పంచాయితీల కిచ్చుటలయును.

ఆనరవిలు సుబ్బగారు రెడ్డి గారు.

క్రొత్త పెట్టబడిన పంచాయితీలకు రిగువిభజన పని చేయించుటకు బోలెడుదబ్బు కావలసి యుండుననియు, ఒక్కొక్క పంచాయితీలో 800 గ్రామములందెనను, 12 అలాలు

కొలనును గలది పరిచేసి యుద్ధరంగమునకు నోయి
 వారు:—కలలో పరిచేయవారు 69) తుది యుద్ధరంగ
 మునకు పుట్టబడి పీఠో వెక్కిరింపు చుంపబడి. మరొక
 రికి గాయములు కలిగెను. చాడ్డినామ సోమ రమణకును ప్రేర్య
 సానాపయలను విక్రొము గాను నామగోర సయింబలలో
 ప్రసాదించెను. ఇది గాయములను చూడించెను. వెనుక నతడు
 ఉర్దాముగిలో పరిచేసెను. ఇతడు వెక్కిరింపు చుంపేయ
 నట్లు తెలియదొచ్చెను. సాక్షులు మేను పి దిష్టుత్తర తర
 నతడు చూడించెను ఇటీవల తెలియదొచ్చెను. క జి యుక్త.
 న్యుద్ధున వైరికపలములములక నామచెప్పు ఉర్దోగిగ నుం
 డెను. ఈఉర్దోగిగ నుం చాలిందుగ నామచెప్పెను మైదు
 నామచెప్పు ఒకనామ ఉర్దోగిగ ప్రవేశించెను చుంపేవురి కీ
 తరు క్క బహుమానములను లంబించి యుండెను. బాన్
 యుద్ధము నెరిచు మృత్యువువారి బడెను ఇది 8 గొడ్డన్
 ప్రాంతమున పటాలములలో నుంబును. ఈ పటాలము
 యొక్క మొదట దిరిసి మరణ కృతాంతమును వివరించును
 ఒకసంకాంతమును పరి. నీతినినానికి పుచ్చెను. ఈ సముద్రో
 ద్యోగికి పూజ్యులకు దక్షిణ పీఠిగారమునున్న లీక్షా వెల్ల
 డించుచున్నది.

విషయానుక్రమణిక.

మనశ్రీలు	3
చెన్నపురి శాసన నిర్మాణసభ	3-4-5
ప్రధానవ్యాసము	
కేంద్రీకృత ప్రయత్నము	6
బిల్లు, స్థానిక వార్తలు	7
ఐరోపా మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీనాటకము	8-9
కృతాంతములు	9-10
ఇంగ్లీషు తంత్రీనాటకము	11-12-13
గాకి కు. కేసు, లాహోరు కుట్రకేసు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ నవంబరు నెల 25-వ తేది

గురువారము

కేంద్రీకృత ప్రయత్నము.

ఈపర్యాయము సమావేశ మయిన శాసన నిర్మాణసభలో జరిగినచర్చ యొక్కతీరిగా నూతన యుగమును ప్రారంభించుచున్న దని చెప్పవచ్చును. ప్రశ్నలు ప్రత్యుత్తరములసంగతి మరియొకనాటికి వదిలి సమావేశమువారి యాలోచనలోనికి వచ్చిన ముఖ్యసంగతులను గురించి విమర్శనాపూర్వకముగా జూచితిమేని యొక్కవిషయము స్పష్టముకాగలదు. రెండువిషయములు మాత్రమే ముఖ్యముగా వివరింపబడినవి. మే మిదివరకు వ్రాసినవ్యాసములను బట్టి ఆ రెండువిషయములును ఇట్టివి మేము చెప్పకయే మాచదువరులు గ్రహించగలుగుదురు. వైద్య పరిషత్తువారి కార్య మొక్కటియు పంచాయతీ నిర్మాణముల విషయ మొక్కటియు రెండును ముఖ్యతమము లని కన్పట్టినవి. ఎన్ని వైపులనుండి యెందరు వైద్యపరిషత్తువారి కార్యమును ఖండించుటకు ప్రయత్నించినదియు తెలిపియున్నాము. వైద్యపరిషత్తు విషయమున కంటే పంచాయతీ నిర్మాణవిషయమున జరిగినచర్చ మన మంద్రాసు రాజధాని శాసననిర్మాణసభలో ననధికారసభ్యులు క్రమక్రమముగా నెంత ప్రజ్వలతో పనులు జరుప నాలోచించుచుండుటయు నర్థము కాకపోదు. కా. కేశవశిల్లగారు అధికారానధికార సభ్యులతో జేసిన సంఘము సేర్పరచి ఆసంఘమువారిచేత విషయములు విమర్శింపవలసిన దని తెచ్చిన తీర్మానమును కొందరై రోపియును సభ్యులును నామోదించిరి. ఉపాధ్యక్షుడుగారి ప్రత్యేకశక్తి వినియోగపడు వరకును ఆతీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు త్రోసి వేయుటకు ఏలుపడలేదు. ఇది ప్రతినిధిపక్షమునకు విజయముగానే గడింపవలసి యుండుము. ఈఫల మే కొంతవరకు సంతృప్తికరము. ఇదివరకెన్నియో పర్యాయము లిట్టిఫలము కలిగియుండలేదు. ఇతర రాజధాని శాసనసభలలో సీమాత్రమును కానరాదు. అయిన మాప్రతినిధు లింతటితో తృప్తి పొందియుండిన నెంతో ప్రశంసార్హు లయి యుండజాలరు. కా. కేశవశిల్లగారి తీర్మానమున కనుకూలముగ నితరసభ్యులు పంచాయతీల విషయమున నెక్కికనూతనాశమును తీసికొని యొక్కొక తీర్మానమును నొకటివెబడి నొకటి పేర్చి ప్రభుత్వాధికారులయూలోచనకు దీసికొనివచ్చిరి. పంచాయతీల

యతీల లెక్కలను సులభతరములు చేయవలసిన దని యొకతీర్మానమును, పంచాయతీలకు నిర్ణీత మగు గ్రాంటుల సేర్పరచవలసినదని యొకతీర్మానమును, ప్రభుత్వమువారిచే నేర్పరుపబడనుండు యూనియను పంచాయతీలకు సివిలు క్రిమినలు స్వల్పవ్యాజ్యములను విచారించు నధికార మియ్యవలసినదని యొకతీర్మానమును పంచాయతీలను గురించి కలెక్టరులను ఇతరులను అభిప్రాయములు కోరగా వారు వ్రాసినయుత్తరములను ప్రకటింపవలసినదని మరొకతీర్మానమును, ఇచ్చిక పంచాయతీలను నిర్మించుటవలన లాభము లేదు గాన నానిని కూడ శాసనసభ్యులు నొసర్పవలసిన దని తీర్మానమును, ఇచ్చిక పంచాయతీలకు గ్రామమునసబులను అధ్యక్షులుగా నుంచజన దనియు పంచాయతీసభ్యులే అంతసక్రమపద్ధతిని గాకున్నను నిర్వచించుకొనునధికార ముండవలె ననియు మరియొకతీర్మానమును ఈవిధముగా నొకేవిషయమున నారుతీర్మానములను తెచ్చుటనుజేసి అధికారపక్షము వారు తాము తలపెట్టిన దంతయు చెప్పి తీరవలసి వచ్చినది. ఈతీర్మానములు ఇన్ని రాగల వనియు ప్రజలును వారి ప్రతినిధులును పంచాయతీల విషయమున నెక్కివ ఆసక్తికలిగి యున్నారనియు తెలియుటతో నొకవేళ ప్రభుత్వమువారి దృష్టికథము వైరశ్యమునంది మొదట ననుకొనిన దానికంటెను హెచ్చుగా తలపెట్టుటకుకూడ కారణము కలిగినను కలిగి యుండవచ్చును. ఎట్లైన నేమి కా. సర్ హోల్లూస్టూఅర్టుగారు స్థానికప్రభుత్వము పంచాయతీలయెడ విశేషశ్రద్ధకలవారై యున్నారని సానుభూతివాద్యములు వల్కుటచే మాత్రముగాక అనధికారసభ్యుల తీర్మానములను కొన్నిటి నంగీకరించుటచేతను కొన్ని తీర్మానముల నంగీకరింపకున్నను వానిలోని సారమును తా మిదివరకే తీసికొనినామని తెలియజేయుటచేతను స్పష్టపరచిరి. ప్రభుత్వమువారిచే త్రోసి వేయబడిన తీర్మానములలో నైనను నెక్కింటనేని మన ప్రతినిధులు గడించిన సమ్మతులు ఎంతో కొరవడియుండలేదు. పంచాయతీల లెక్కలు సులభతరములు చేయవలయునను తీర్మానమును ఇచ్చిక పంచాయతీలకు సభ్యులును పంచాయతీదారులే నియమించుకొనవలసినదను తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. పంచాయతీలకు నిర్ణీతమగు గ్రాంటు లేర్పరచవలసినదను తీర్మానమునకు సమ్మతించినవారు 18 గురును వ్యతిరేకులు 21 గురును ఇచ్చిక పంచాయతీలు కూడదను తీర్మానమునకు సమ్మతించినవారు 19 గురును వ్యతిరేకులు 21 గురును నయినారు. పంచాయతీల న్యాయవిచారణకు సంబంధించిన తీర్మానమును పంచాయతీలను గురించిన యభిప్రాయాలను ప్రకటించుటకు సంబంధించిన తీర్మానమును ఉపసాదకు లుపసంహరించుకొనువారై నారు. ఈ యపసంహరించుకొనుట యర్థము లేకజరుగలేదు. పంచాయతీల న్యాయవిచారణాధికారములనుగురించి కా. కార్ట్యూగారు బహుదూర మేకీభావమును తెలిపినారు. స్థానికప్రభుత్వమువారు న్యాయవిచారణకునై పంచాయతీల సేర్పరచు నుద్దేశముతో నొకబిల్లును సిద్ధము చేసినారనియు ఆపంచాయతీలు బెంచికోర్టులరీతిని నుండగల వనియు పరిమితమగు సివిలు కేసులలో వానికి నడికార

మిచ్చుచు కక్షి దారులసమ్మతిమీద నేకేసు నైనను విచారించుశక్తుల నొసంగ నాలోచించు చున్నారనియు గ్రామమునసబులకు గల క్రిమినలు అధికారములను పంచాయతీలకు మార్చినయెడల కేసులు తగ్గిపోవుటయేకాక చీటికిమాటికి గ్రామవాసులు పడుచుండు కష్టపక్షములు తొలగిపోవుననియు అనుకూలమైనచోట నెల్లయు ప్రతిగ్రామమున కొకపంచాయతీ నియమింప నుద్దేశించినారనియు చెప్పిరి. ఇచ్చటను రెండు విభేదములు చూపట్లెను. ఒక్కటి న్యాయవిచారణ పంచాయతీలు వేరు ఇతరపంచాయతీలు వేరును నుండవలెనాయనుట. రెండవది న్యాయవిచారణ పంచాయతీలున్నచోట ఇతర న్యాయాధికారులకు సభికార ముండరాదాయనుట. ఈరెంటి విషయమున కార్ట్యూగారు కొంతవాదము సల్పిరి. న్యాయశాఖ అధికారశాఖలను వేరుచేయవలయునని అసభికారసభ్యు లుద్ధోషించుచు పంచాయతీలకు న్యాయవిచారణము నితరకార్యనిర్వాహకాధికారమును చేచ్చి యిచ్చుమనుట వింతగానున్నదని వారు మొదటియభ్యంతరమును త్రోసి వేయజూచిరి మాను మాత్రమిదాశ్చర్యమేమియు దోచుటలేదు. న్యాయవిచారణాధికార శాఖాభేదము ప్రత్యేకవ్యక్తుల శక్తులకు సంబంధించినది గాని సంఘముల శక్తులకు సంబంధించినది కాదని మారుభిప్రాయము ఇచ్చి పంచాయతీలకు మనుష్యులు దొరకరుగదాయుట ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినప్పుడు అవసర మగుచోట అన్నిశక్తు లొకే పంచాయతీకి నియ్యవచ్చునని కా. సర్ హోల్లూగారు సూచించుట సంతృప్తికరము. పంచాయతీల ప్రత్యేకస్థానిక శక్తి విషయమును సంగీకరించుటకు ఏకే గ్రామమున సబులను గురించిన యాలోచనలు అడ్డుముదగిలినవి. కడచిన సవత్సరము గ్రామమున సబులు 112,000 కేసులను తీర్మానము చేసెదట! కావున ఏరిని నుపయోగించుకొనఁ తప్పదట. అయిన ప్రత్యేక స్థానికాధికార మియ్యవలసి వచ్చినచోట ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించే నావని తీర్చవచ్చునని ఏరే సమర్థులు విశదీరి. ఎట్లైనను ఆబిల్లు విచారణకు వచ్చినప్పుడు అనధికారసభ్యులు విమర్శింపవచ్చునని వక్కాణిందిరి. కా. కేశవశిల్లగారు పంచాయతీలు ప్రజానిర్వచితములుగా నుండునాయని యడిగినందులకు అది నిర్ణయము కావలసియున్నదనియు తామా విషయమున నేలాటివ్యతిరేకాభిమానము పెట్టుకొనరనియు చెప్పి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గాని ఇండియా కార్యదర్శి గాని స్థానికప్రభుత్వమువారిని ఈ విషయమున స్వతంత్రముగా మెలగనిత్తురాయని యడుగగా తాము నిర్ధారణగా నేమియు పట్టుటకు ఏలులేదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఒకవేళ పంచాయతీల స్థానిక ప్రత్యేక శక్తివిషయమునను రానుండు బిల్లు అంతట నొకే రీతిని నన్వయింపవలెనను విషయమునను విభేదములు కల్గినను కల్గవచ్చునని సూచించిరి. సంపాదితములైన అభిప్రాయముల విషయమున గ్రామస్థుల యభిప్రాయముల సారాశమును ప్రకటింతుమనియు అధికారుల యభిప్రాయములును సారాశరూపమున ప్రకటింప ఏగునేమో యాలోచింతుమనియు తెలియజేసిరి. ఈవిధముగా మొత్తము మీద మన ప్రతినిధులయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు కేంద్రీకృత ప్రయత్నము స్థానికప్రభుత్వము

వాణిజ్య మనకును విశేష విభేదములు లేకుండ జేయుట తెలియనచ్చుచున్నను ఇంకను వంచాయ తీల నిర్ణయమున కెన్నియో యాటంకములు దాట వలసియున్నామని యంగీకరింపక తప్పదు. కావున స్థానిక ప్రభుత్వము వారికిని మన ప్రతినిధులకును బలము నొసగుటకు తగిన మార్గములకు మన ప్రజానాయకు లాలోచించి యనలంబించవలసి యున్నారని సూచించుచున్నాము.

మనదేశ దారిద్ర్యము.

ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు త పాలాఫీసుల మూలకముగా నప్పుతీసికొని నుద్దేశమున సిబ్బంద నలు ప్రకటించి చిన్న చిన్న మొత్తములుగా నప్పు లియ్యి తలపెట్టువారు నేవింగుబ్యాంకు మూల కముగా నందచేయనచ్చునని తెలియజేసి యుండుటను మాచదువరులు సామాన్యముగా నెరింగియే యుండురు. ఈయప్పువలన వసూలయిన మొత్తము నలువదియైదు లక్షలకు తక్కువ పడినదియట! దీనిని పురస్కరించుకొని మనవిషయ మనిన నెప్పు డు తలకంటగించుకొనుచు నిటీవల హార్లింజి ప్రభు వునంతటి వానినిగూడ తూలనాడుటకు సాహసి చిన ఇంగ్లీషుమనుష్ర్తిక హైందవభూమి సంవత్సర మునకు తొమ్మిదివందల కోట్ల సంపాదించుచున్న దనియు ఆసంపాదనకు సీసహాయము తగియుండ లేదనియు మున్నగు నధిక ప్రసంగములు వ్రాసి హైందవులభక్తి తైక్షణ్యమును తగ్గించి చూపెట్ట నచుకట్టినది. ఇంతదూర మాలోచించిన పత్రికకు హైందవభూమిలో 31½ కోటి ప్రజలున్నారనియు వీరు కుడిచి కట్టి సంవత్సరమునందులు దేహములో నునుగు లుంచుకొని యుండుటకు ఆతొమ్మిదివందల కోట్ల యాధారమని తోచకయుండునా యని సం దేహింపవలసియున్నది. ఇంగ్లీషుమనుష్ర్తిక యిచ్చిన లెక్కను బట్టి చూచినను మనము ముప్పునికోట్ల యున్నామని గణించు. సౌకర్యాధము తీసికొని నను మనుష్యునికి నెలకు రు 28-0 పడుచున్నది. ఈ రు 2—8—0లతో జీవించు నాగరకదేశము మన యెచ్చటైనను భూమి మీద కల దే మో ఇంగ్లీషును పత్రిక చూపి యుండిన బాగుగ నుండును. ఇంత దారిద్ర్య మనుభవించుచును గూడ ఇదివరకు దానముగా మాలక్ష్మీపుత్రు లిచ్చిన గొప్ప మొత్తములు గాక స్వల్ప మొత్తములుగా మేము నలువదియైదులక్ష లిచ్చుటే యెంతో స్వార్థత్వాగమని నిష్పాక్షికముగా జూచు నేబుద్ధినుండునకైనను దోచకపోదు. ఇంగ్లీషుమను పత్రిక లాదిగాగలవి హైందవులకు కల బలము నుపయోగించుకొనవలసినదని వాలంటీరు విషయములను హైందవభూమిలోని వీరులు చేయగల సాయము విషయమును తదర్థము హైందవులయెడల చూప వలసిన నమ్మకము విశ్వాసము విషయములను గురించి ముచ్చటించక హైందవు లిదివరకే ఆర్థికముగా నెన్నియో రాష్ట్రములకు లోనై వానికి వ్యాపార మనుపేరిట నంతయు దోచిపెట్టి కోల్పోయి యుండు ద్రవ్యశక్తిని లేనిదానిని తే తెచ్చుచుండుట జూడ హైందవుల కెప్పటికంటెను నెక్కుడు విపాదము పుట్టు ననుటకు సందేహములేదు. కాని ఆంగ్ల యాజమాన్యపత్రికలు ఇంగ్లీషు మను పత్రికవంటివి యెన్నియో లేవనుటను స్మరించుకొనినయెడల నీవిపాద మపనయము కాగలదు. ఇదివరకు మనమనిన నెంతో ప్రేమ లేకుండునది యయి ఇప్పుడిప్పుడు మనవిషయముల నాలోచించుచు ఆంగ్లభూమిలో ప్రముఖతమయి వరగుచుండు లండను ప్రెముప్రత్రికవంటిది కూడ మన

దారిద్ర్యమును నొప్పుకొని యీ నలువదియైదులక్షల యప్పును గురించి న్యాయముగా వ్రాయుట సంతృప్తికరము. ఆపత్రిక ననుసరించి యీ యప్పు ప్రకటనాఫలము హైందవభూమి నెరుంగనివారి కంత యనుకూలముగా దోపకున్న ను హైందవభూమి నెరింగినవానికి మాత్రము తృప్తి కరముగా నున్నది ఈ యభిప్రాయము మిక్కిలి శుభసూచకము. ఆంగ్లభూమి యొక్క పర్యాయము హైందవభూమియొక్క ఆర్థికమస్థితిని గ్రహించగలదేని మన కెంతో లాభము కలుగకమానదు. ఇంగ్లీషుమను పత్రికల వ్రాతలవంటి వ్రాతలు ఆంగ్లభూమిలో కొరగామి నందకమానవు.

ఆంగ్లోపన్యాసములు.

మనప్రభుత్వమువారు ఈగంగములోని ప్రజల విజ్ఞానాభివృద్ధియొనర్చి వారికి నాంగ్లోవిషయములను ఎరుకకరమ నుద్దేశముతో కొందఱు వైద్యులచేత ఆంగ్లోపన్యాసములను నిర్వహించుటకు శక్తపరిచినారు. మొదటి యాపన్యాసమును మన పరమజ్వరము గారగు కాంపురైలుబానరుమకు గారు విష్టోయ భవమున మొన్న మంగళవారము సాయంత్రమున నిచ్చిరి. వారు చెప్పిన ముఖ్యాంశము దేహము నజీవములగు పరమాణువుల చేరకయరయు నావరమాణువులు స్వస్వరూపము నొనర్చుకొనుచు నిరంతరము శైథిల్యమునందు పరిచేయవలయు నిది యిన్నియో దేహమునందు పరస్పరావలంబకములై దేహవైత న్యాయమున కారణభూతము లగుచుండుననియు ఈ నజీవపరమాణువులకు దిశోభూతము నజీవపరమాణువులు కొన్నికలవనియు ఆవిశోభులు మైబడికలరా, ప్లేగుమన్ను గు వ్యాధులకు కలుగజేయుననియునై యున్నది. ఇంతవరకును బానరుమకు గారు చెప్పగినదియే. మనము వినదగినదియే. అందఱును ఎరుంగదగినదియే, కాని బానరుమకు గారు ఇంతటితో నిలువలేదు. హైందవభూమిలో వ్యాధులగురించి కలయభిప్రాయములను విమర్శింప దొరకొనినారు. హైందవభూమి ప్రాచీన మగు నమ్మకములకు దాటవలదు. ఇప్పుడిప్పుడే నవీకృతవిజ్ఞానము నకు కన్నులు తెరుచుచున్నది. రోగమునగా నేమిచని ఇండియాలో విచారించు నెడల రహమమి తీరితి ప్రత్యుత్తరము వచ్చును.

“దేశభక్తి దక్షిణ్యములతో తుదకత్తలతో మనమీద రోప గించుటచే రోగములు కలుగును. వారి రోపమును తప్పించుకొనకలెడు. అట్టి రోగములను పంపుకత్తిని బలులనిచ్చియైన తృప్తి పరుపకలెడు. కొమ్ములు బూరలు వాయించుట వలనగాని, దప్పట కొట్టుటవలనగాని, కఠిననాయులు దెబ్బలను కొట్టుటచే గాని శబ్దముచేసికొని దేహమున నెనకతెరిమిదేహమునలెడు.”

ఏమిది. బానరుమకు గారికి హైందవభూమిలోని వారందఱును నదవిమరుష్యులై యానాగరికులై తోచుచున్నట్లున్నదే! ఇంతకాల మిచ్చటకుండియు వైద్యశాఖలో నుత్తమాధికారము వహించియు వీరు వీర టునివారి బుడివారి తప్ప హైందవులకు నెరింగినట్లే కాకరాదే! వీరికి హైందవభూమిలో ను ప్రత్యక్ష వైద్యపద్ధతులు ప్రాచీనకాలమునుండి కలవనియైన తెలియదా? హైందవభూమిని గురించి ఇంత యజ్ఞానాంబుధిలో నింతటి యుత్తమాధికారి యుండుట పరిపాలనాపరకారమునకు కీర్తి దెచ్చుచుండుట లేదు. ప్రాచీననాగరికులను కీదేశము నుపసీద్యమం వీరు గ్రంథములలోనైన చదివినయెడరా? ఇంత యనాలోచితముగా హైందవ భూమిసంతయును నేలూల నుగానో న్నించిన బానరుమకు గారి విషయమును ప్రభుత్వము వారు గమనించవలసి యుచున్నది మానవ్యము. ఇట్టివారు వైద్యపరిషదమునకు సభ్యులుగుటచేతనే స్వదేశపద్ధతులకింత యన్నము వాటిల్లినది!

మనగవర్నరు జనరలుగారు.

హార్లింజిప్రభుత్వమునకు నింకను సభికారకాలము ఏమిలు మానవ్యులకు మూతమేకలను. యుద్ధపుష్కాదకు బట్టిచూచి కాలోను పయోనియరు పత్రికావిశేషమునకు లండను నగరమునుండి వ్రాయుచు హార్లింజిప్రభుత్వముగారి యధికార మింకను పెంపుచేయబడినను చేయబడవచ్చునని వ్రాయుచున్నాడు. ఇదివరకు పెంపుచేయవలయునని వ్రాయవలసి వచ్చినప్పుడే హార్లింజి ప్రభుత్వము యుద్ధాంతమునకు నుండునట్లేర్పరచుట తగియుండునని యభిప్రాయపడితిమి ఈపర్యాయము పెంపుచేయునప్పుడైనను బ్రిటిషుసామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:—విశ్వవిద్యాలయపు సభ్యత్వమును కి భాగీగానున్నది. దీనినంబ 11 - వ తేది కనివారమునాడు ముగ్గురు సభ్యులును ఎక్కు కొనబడుదురు.

దత్తమండలములవారి సంఘము:—రచ్చేళని వారము 27-వ తేది సాయంకాలము 4 గంటలకు ఆంధ్రస్వతు హాలులో నీ సంఘమువారి సాంఘిక కార్యక్రమము జరుగును. ఆంధ్రవీర రావులహదగు పి. కేశవశర్మ గారు అధ్యక్షతన వహించురు.

విశ్వవిద్యాలయపు సభ్యుల ఎన్నికలు:—దివాకొలనాదగు నుల్ వ. గోవిందరావుగారు గారు కాననకాశ్రు సభ్యత్వమునుబొంద నిచ్చగించి యున్నారు. గరుక కళాశాలా సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఇది నియోజకముమీద నింతబడలసియున్నది.

గవర్న మొట్టువారి కుటుంబ ఆరుపత్రి:—(కింగు అండు కంపెని) రావుసాహెబు సి. రామానుజునెట్టి గారు రోగులకు కృత్రికరోజు అన్నము పెట్టుటకు ఆరుపత్రి నూపరెంటుగారికి ౧౦౦ పాతలను బంపిరి. ౨౦-వ తారీఖు నాడు వారికి దివ్యమైన భోజనము చేయబడెను.

చెన్నపురి గోవి జనన మరణములు:—(కిందటి 20-వ తారీఖులో ముగిసిన వారములో) 2 యూరోపియనులు, 15 ఈస్టుఇండియనులు, 27 హైందవ క్రైస్తవులు, 320 హిందువులు, 41 మహమ్మదీయులు, మొత్తముమీద 405 మంది పుట్టిరి. అందులో 193 మంది మగవారు 212 మంది ఆడవారు మగవారు 172మంది ఆడవారు 175మంది మొత్తముమీద 347 మంది చనిపోయిరి అందులో 1 ము మహాదికముగల్గు 1 ము విషజ్వరముగల్గు, 24 మంది యితరజ్వరములగల్గు, 69 మంది అజీర్ణ సంబంధమైన వ్యాధులగల్గు, 262 మంది ఇతర కారణముల గల్గు చనిపోయిరి.

వర్షము:—చెన్నపురి, గంజాం, నెల్లూరు జిల్లాలలో వర్షము గురిసినది. చెన్నపురిలో బొత్తిగా కదలకు మెదలకు వీలులేకున్నది. గంటకొకసారి రోడ్డులయందు నీళ్లు నిండిపోయి కాలువలై పారుచున్నది. కొన్ని పల్లపు పుకేళములయందు నీళ్లు యిండ్లలోనికి గూడ చొచ్చుచున్నవి. బొత్తి ద్వేలో నీరు బొత్తిగా మెల్లలలోనికి జొచ్చుచున్నది. క్రిందటి సోమవారము రోజు కొంచము తెరిచివీరినదిగాని మరల ఆనాటి రాత్రీ వర్షము పొంగింపినది. ఇంక కొన్ని రోజుల వరకు వర్షమిదే పుకారము టురియునని తోచుచున్నది. ఇట్లు వర్షము టురియుటవలన ట్రాంబండ్లు సరిగ నడకదెడుతేడు. ఇచ్చట వర్షము టురియుటవలన వ్యాపారము అగ్గిగుండులు చెడుచున్నదే గాని వైరుపంటల కేమి లాభము లేదు. విశాఖ పట్నం ఏజన్సీ కర్నూలు, బంగలపల్లి, బద్వార మున్నగు పుకేళములలో కొద్దిగా వర్షము టురిసినది అంధ్రాదేశములో యితర ప్రాంతములందు నుమాత్రేన వర్షము టురిసినది. వైయలు బాగుగా తెరుచుచున్నది. రెండు జిల్లాలలో కొన్ని ప్రాంతములందు మాత్రము వర్షాధికముగల్గు వైరులు ముగిసిపోవుచున్నది వీర చెత్తకు కోతలు జరుగుచున్నవి. మెట్టమగాణి వైరులు సాధారణముగ వాలుచునే యున్నారు. పచ్చిక బాగుగానే యున్నది. పశువులుకు మంచి సితిలోనే యున్నవి. ఆనంతపురములోను నెల్లూరు జిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతములందును దప్ప యితర ప్రాంతములందు నీర సమృద్ధిగా నున్నది. ఆహార పదార్థముల వెలుల కొద్దిగా తగ్గి యున్నది.

ఏమారుమానులో ఏమారుమానులో తలపెట్టక యుద్ధాంతము వరకునైన మెప్పుచేయకొనింతుకు కాకయని నమ్మచున్నాము. మేము వైనమోగిన విశేషముడే యుద్ధాంతము హార్లింజిప్రభుత్వ కనంతరము కివినప్రభుత్వ హైందవ భూమికి రాజపరిధిగా పరిపరవలెనని వ్రాయుచున్నాడు. కొందర యభిప్రాయమున చర్చిలుగారు ప్రతినిధియగువరకు కలరు. ఈ వార్తలన్నిటిని ఇప్పుడు విమర్శింపవలసిన యనసరము కానరాలేదు. యుద్ధాంతముండి నేటివరకు కనినసమయమున హైందవభూమిని తృప్తికరముగా పరిపాలించిన హార్లింజి ప్రభుత్వ యుద్ధాంతమునకు నుండునని తమవార విషయ మాలోచించుటకు తగినంత సమయముండగలదు.

విరోధా మహా సంగ్రామము

మెసపాటేమియా యుద్ధము-రంగంమండి టర్కీ-సైనికుల పట్టుకొనుట

లూసిటానియా ఈ చుత్తులై అమెరికావారు - జర్మను లొంగు పరిహారమును తిరస్కరించుట.

మహామారణ యంత్రము - కొలంబోలో నొక డాక్టరు కనిపెట్టుట.

గ్రీసు రాజు గారు మంత్రమును కించనకు పురువు గారికి వాగ్దాన మొనంగుట.

ఇంగ్లండు

జర్మనీయులు వైచినింది.

లాహోరు నవంబరు 23:- 211 మి॥ శత్రువున కీక్రింది వార్త వచ్చెను - లండను నవంబరు 21:- బ్రిటీషు వారు తమ వైనికుల దీసికొనినావు నోడలకు ముద్రపుటోడలకు రైలును వేయించునని జర్మనీయులు అమెరికాను బ్రతుకముచేయుచు వచ్చారు దీనివలన వీరి సంతోషములు ముద్రపుటోడలవై బడుటకు బ్రతుక్కించుచు వచ్చుచున్నది.

బ్రిటీషు వైద్యపుటోడల పక్షమున

జర్మనీయులు సిందలు మోపుట.

నాకాసుమువారి ప్రకటనలు.

లండను నవంబరు 23:- బ్రిటీషు వారు తమ వైద్యపుటోడలను గూర్చి జర్మనీయులు తమ వాడుక వార్తల మూలమున నిరంతరము వ్యాపించియున్న యుద్ధమును ఖండింపవలసి యున్నది. రైలు యోడలను తమ మధ్యభాగమున ద్రువమునకు రాకపోకలు జరుపుచున్నది 20 యోడల కాదు. ఈయోడలన్నియు బ్రిటీషు వారి యొడలకు నడుచుచున్నది. ఈయోడలన్నియు బ్రిటీషు వారి యొడలకు నడుచుచున్నది. ఈయోడలన్నియు బ్రిటీషు వారి యొడలకు నడుచుచున్నది.

మంగుగుండు సామానుల తయారీ

మిక్రిమండలి వాస్తవ సాహాయ్యము

లండను నవంబరు 24:- నిన్నటిదినున రోజంతయు ఫ్రెంచి యుద్ధ వాహనముల కొరతను సంతృప్తి పరుచుచున్నది. మంగుగుండు సామాను తయారీలో మిక్రిమండలి పరస్పర సహాయ మొనర్చుటకు గూర్చి చర్చించినది యుగోనుచున్నది.

పాన్ మొంటు ప్రజల సభ.

కొలంబోలో ఆల్లరలు.

లండను నవంబరు 23:- 257 వారు గ్రీసు గారి కిటుల ఇండియానుండి గాను సమాచారము చెప్పిరి. ఈ కేసులలో చెరసాలలో నంచబడిన వార్తలకు ప్రత్యేకముగ కనికరము చూపవలసిగూడక కనబడదు. అందువలన గ్రంథసంకరము త్వరలోనే వేరు పాన్ మొంటువారి కందివచ్చు గలను.

ప్రాన్సు

చర్చిల్ గారు రంగం-గమును వేరు

లండను నవంబరు 24:- చర్చిల్ గారి గ్రామాదీన గాల్గులకలములలో వేర్వేరుగా వీరుకందకముగ పులివెందుల

శత్రువులకులను జల్లార్చుట.

లండను నవంబరు 24:- పారిసు - పొగమును క్రొమ్మియునుటలన ఫిరంగులను బ్రయోగించుట కాటంకము కలిగెను. అయినను ఎమురూద నున్న రాల్ఫ్ మానసం దును ఆర్గోనునందును శత్రువులకుల కోర్చితిమి. ఇంతకన్న సేమియు జరుగలేదని ప్రకటించబడెను.

పరాసువారి ప్రకటన.

లండను నవంబరు 24:- చిన్న చిన్న యుద్ధములు మాత్రమే జరిగినవి.

మహా

స్వెంటో సెన్సువల్ పొరాటము.

లండను నవంబరు 24:- కెట్రోగ్రాఫు - పులికటమునందు విశేషములేవియు దెలుపబడలేదు. స్వెంటో సెన్సువల్ నకు తరమున కొంతపొరు జరిగెను. డిష్టెన్సును వైర్లను జర్మనీయులు విడదగించి వేరుకట్టబడిరి. వీరే వీరి పొలితిభూములను పులికటమునకు వచ్చుచు 179 ఖయిదీలను సామగ్రిని వశపరచుకొనిరి.

మహా సేనాని.

లాహోరు నవంబరు 24:- 211 మి॥ శత్రువున కీక్రింది వార్త వచ్చెను. బల్గేరియావారికి బోవుచున్న మహావారివైద్యమును జనరలు మరూపాట్రిక్ గారు సేనానిగ నున్నారని యొకవార్త ప్రచురుచున్నది. ఫ్రెంచి యుద్ధోగములు వాయువాహనములకు జరిగిరి.

సర్వీయా

సర్వీయా రాజుగారు

బ్రిటీషు యుద్ధోగముల నొరవించుట. లండను - నవంబరు 23:- ఆస్ట్రీయావారును జర్మనీయులును వాడివేడరిక వాడి రీయన అడ్మిరల్ టూర్ బ్రిటీషును బ్రిటీషు యుద్ధోగములను గురించి యేమియు తెలియ లేదు. కాని సేనాని పాల్ లు బ్రికటము తానునాడు గలిగించుచున్నది. ఈ పులికటమున దీనికు యుద్ధోగములను సర్వీయా రాజుగారు సొంగిన వివరములను జరించుట కొరతగా రుజువుయ్యెను. రీయరడ్మిరల్ టూర్ బ్రిటీషువారికుల కె॥ ఇలియట్ లె॥ కనుపడెను కెర్, ముగ్గురు యుద్ధోగములు.

మహాస్థిర యుద్ధము.

లాహోరు నవంబరు 24:- 211 మి॥ శత్రువున కీక్రింది వార్త వచ్చెను. లండను నవంబరు 23:- 20 తేదీన మహాస్థిర యుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. సర్వీయావారి 21 తేదీన బల్గేరియావారి 2 కిలోమీటర్లదూరమున గొట్టిరి. బల్గేరియావారికి పది నేలమంది వచ్చెను. అది చెట్లతో పుట్టుకు జరిగినా విశేషము దెలుపబడుచున్నది.

బెల్ గ్రేవ్-సాఫియా యురుకుదారి.

అలహాబాదు నవంబరు 24:- పరమోనీరు ప్రతీక కీక్రింది వార్త వచ్చెను. లండను నవంబరు 23:- బెల్ గ్రేవ్ నుండి సాఫియావారి వైపున మహామార్గము మరమ్మత్తుచేయుట కొకనెల దీక్షాపట్టునని జనీవావ్వారా తెలియవచ్చి జర్మనీయుల పులికటములను తెలియచున్నది.

మహాస్థిర యుద్ధములో శాంతిగ ముందుట.

లండను నవంబరు 24:- 19, 20 తేదీలలో పొరాటము జరిగిన వెనుక ముసిడావూలో నంతయు శాంతిగా నున్నదని పారిసుకుండు ప్రకటించబడెను.

గ్రీసు

గ్రీసుకు లేచిచేయుదురు?

లండను, నవంబరు 23:- నవంబరు 18-న తేదీవరకును ఏభేనులలోని పరిస్థితి దెబ్బను దెబ్బల మెములనకు మచ్చి వారే విశేషము డిల్లు తొలినపుచున్నాడు - వ్యాయాంక మంత్రి గారు యం. రాలిగు గారిలో ముచ్చటించిరి. వెనుకకు వచ్చుచున్న సైనికులను నిర్మాణముగ గ్రీకువారితము వారు చేయుచునట్లు పిచ్చియును. వారు వెనుకకునడచుచో వాకెట్టి యుద్ధము గలగలముటకు ముట్టుకు వైనికుల

పునరాముండుచును. అంతకును పరిశోధనలు. ఇంతకంటే వేరుమార్గము నవలంబించునట్లు పిచ్చియును. ఏలయునా నగరములన్నియు మినా కాదే శిరంగులవారికి వైయున్నది. గ్రీకు వారు తమ వైనికులను వారివారి గృహముల కంపెదరా యని యడిగిరి. మిత్రమండలి వారు సహానికానుండి వెడలి పోయినతరువాత అర గంటలలో నాకార్యము జరుగునని వారు చెప్పిరి.

మిత్రమండలి సైనికులు సహానికాలో 21 వ ముసల సమృద్ధించిన 20 నిమిషములకు కాకెస్టాంట్లై రాజు గారు తమ చేసిన కార్యమునకు వచ్చి తమ నోంది వెంటనే వెని జెలాన్ గారి కొరకు తమ యంగరత్నకు భటులతో నోనిని అత్యంత క్రమముగ బంపెను. కాని వెని జెలాన్ గారు బ్రిటీషు వారి ముత్రి కద్ద కంతలోనే వెల్లియుండిరి. కాకెస్టాంట్లై రాజు గారికి ముందుయ్యు వెనుకయ్యుగ నున్నది. ఏదేమియు జరిగినను మిత్రమండలి గ్రీకుల మెదలచూ త్వము నవలంబించరని రాజు గారు తెలుపుచు జర్మనీయులు ముందు వెనుక లరయ రనియు వారికి తెలియును. ఇప్పుడు విశ్వాస యగుట కంటే పురాణావారికి విరోధముగ నుండుట. తేలుకరముని వారి నమ్మిక: బెల్లియూవారి యవస్థ గ్రీకు జేయునకు గలగలముడే తేలుట భర్తయు వారితలపు.

గ్రీసుకు కేచనరు ప్రభువుగారు.

లండను నవంబరు 22:- కేచనరు ప్రభువుగారు గ్రీసు రాజు కనిస్టాంట్లై గాంతోను గ్రీసుమంత్రి స్కోలోడిను గారి తోను ముచ్చటించిన పిచ్చుట గ్రీకు యుద్ధ క్షామ నిర్వాహక సంఘాధ్యక్షుడగు జనరలు డోసమానిసు గారిలో చాలసేపు ముచ్చటించిరి. పిచ్చుట గ్రీకు ముచ్చటించి గంటలసేపు ముచ్చటించిరి. గ్రీకు వారి రెన్నుచున్న ఆంగ్ల మిత్రమండలి సేనలకు వారి వికలిగింపరని రాజు గారును ముచ్చటించుచు కేచనరు ప్రభువు గారిలో వాగ్దానముచేసి చెప్పిరి గ్రీకు ముచ్చటించు పులికట ప్రాసించి.

కేచనరు ప్రభువుగారి సూచనలు.

లండను నవంబరు 23:- కేచనరు ప్రభువుగారు గ్రీసు రాజు గారిలోను మంత్రి గారిలోను చేసిన సంభాషణలను గూర్చి ఏభేనులలోనున్న డెనోవో గారునుడివిరి - వ్యాపారసరళిగ వివరములను కేచనరు ప్రభువుగారు గ్రీసు రాజు గారికి సూచించిరి. తమనూచన లొగికిరింపబడినపుడు ముక్కుమును నూదించు చిరునవ్వుతో కేచనరు ప్రభువుగారు రాజుకుండుముందు వెడలి పోయిరి. మంత్రి గారిలో సంభాషించుటలో స్నేహమును వెల్లడించు ముహూర్తములు చాలవు. మిక్రిమండలి సేనలకు భయము లేదని గట్టి నమ్మకము చూపవలసి అడిగిరి. మంత్రి గారు విశ్వాసము గలగురీతిని మాటలాడిరి. వెనియును పక్షపత్తికల సంతోషమును వెల్లడించుచు వ్యాసమును పులికటించిరి.

ఆస్ట్రీలియా

ఆస్ట్రీలియా సేన

లండను - నవంబరు 23:- ముగి 100000 మంది వైనికులను పంపుటకు జూన కెలవాటికి 3 లక్షల మందిని పూర్తి చేయుటకు ఆస్ట్రీలియా దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి.

చీనా.

చీనావారు టిబెటులో మూపిన రాజునిది.

కాలిఫోర్నియా నవంబరు 24:- చీనావారు టిబెటులో పులికటమును సాధించేసినా జూచుచున్నాడు - పులికటము వారు యుద్ధమునూను స్నేహభావము గలిగించుటకు విందులను చేయుచున్నాడు - జూనుపడిన దేశములలో వచ్చులకు విధించుటలేదు - కొన్ని సరకులకు సామ్య నిచ్చివేయుచున్నాడు.

టర్కీ

ట్రెగ్రిన్ నగర పోరాటము.

థిల్లి నవంబరు 23:- నవంబరు 23, 24 తేదీలను ట్రెగ్రిన్ ముఖమున జరిగిన పోరాటమునందు కాటె సిఫాకే వద్దకుండి తరుప్పులను వెనుకకు గొట్టితిమి. శత్రువులు విశేషముగ నూతనవైనికుల గూర్చి కొనిరి. మనము 800 తురుష్కు ఆయుధములను మందుగుండు సామానునుబట్టుకొనినను అసలుస్థానము మనకింకను బట్టుకడ లేదు. మన కెంత వస్త్రము కలిగినదియు వివరములు తెలియలేదు. అక్టోబరు 15 తేదీవరకును భారతీయ సర్వే యుద్ధోగములు ముగ్గురు గాయకుల దిరి. వీరు కె॥ సి॥ జిలూయన్, ఆర్. ఇ. మేజరు యం. బి. సి. టార్డి ఆర్. ఇ. కె॥ ఇ. బి. కాన్డా కె॥ కాన్డా గారు కనబడుట లేదని 25, 26 తేదీలలో తెలియవచ్చెను.

హాళెము

మూలుపట్టె ఎగునుతి.

లండను నవంబరు 28:— ఈనెల 22 వ తేదీనండిము నూలుపట్టెను ఎగునుతి చేయరాదని హాళెముకొరతమునా రు త్తరవుచేసి.

ఇటలీ

ఇటలీయూ వారు ముందుకుబోవుట.

లండను నవంబరు 24:— ఈనెల 20, 21వ తేదీలనా ఓస్ట్రియాను హాళెమున పోరాటము కడుపట్టుదలతో జరిగెను. ఆస్ట్రియా నా తీవ్రసోధకు నిష్ఠుకుడవలెను. ఇటలీయూ వారు మాత్రం ముందుకు స్థిరములైరి. గొప్ప జయముట్టును యుద్ధకార్యములు నడచుచున్నది. ఇటలీయూ వారు కాల్యూరియోధికులను సమీపించి కాల్సోపీత భూములను మరల పోరాటము తీవ్రముగ ప్రారంభించెను. బలీయములకు కండకములను పట్టుకొంటిమని ప్రకటించుటచేసి.

గారిజియూను ఇటలీయూ వారు ముట్టడించుట.

అలహాబాదు నవంబరు 24:— మహానీరు పత్రిక కి త్రిందివార్త వచ్చెను. లండను నవంబరు 28:— గారిజియూనర్త పరిస్థితుల విషయమున శత్రువుల యభిప్రాయము మార్చి వెల్లూడు గారు మృత్యువాక్కులను పాల్గొనిరి. ఈ సంగత్యును సాధ్యమైందనకు. గాహానుటకు కడోర్నా గారు బలీయత్తిం చుచున్నారనుట యథార్థము కాని నగరము ధ్వంసమగునని భయపడుచున్నది. ఇటలీయూ వారు ముట్టడింప కలిగి నున్న సమీపించుచున్నార. ఆస్ట్రియా వారికంటె ఇటలీయూ వారు రైతులెట్లు ఫిరంగిలనుండ్రు పయ్యోగించుకలిగి నున్నార. వారు తమ మైఖలులను విశ్రాంతి నిచ్చుచు కొత్తవారి ముఠాగించు చున్నారు.

అమెరికా.

టూనిషియానానాక.

ముగిసిన అమెరికము.

లాహోరు నవంబరు 24:— అలహాదు నవంబరు 28:— టూనిషియా నాకతో ముగిసిన ప్రతి అమెరికాదేశీయ నకును నష్టపరిహారముకొండ 15 లక్షల యూరముల నిత్తు మని జర్మనీవారి మెరికావారితో చెప్పిరి. టూనిషియా నాకను తాము ముంచెట్లు జర్మనులొప్పుననమయ అమెరికావారి ధనమును స్వీకరింప నిరాకరించి. చరిత్రముననా బంధువుల కడ తేసి వారికొకధనమైన : తురుము అందుకుమాగ వారు తమకు టూనిషియా నాకలో ఫిరంగులనున్నవి వ్రాసియూ ను నలసివనియు జర్మనీవారి ఏకెట్లు వారల ప్రతిమాలుచున్నార. ఇట్టి లిఖితములతో వాద్యతరంగములు ఆంగ్లేయులవై వెట్టు చున్నవి వారి అభిప్రాయము. కాని అమెరికములు వారలతో కల మన్నించినాను.

అమెరికాలో కేసువిచారణ.

లండను నవంబరు 23:— కర్మకుల ఏకట్లు చేయు చున్న యురగతములకు గొప్ప మృత్యువాక్కుగా విచారణ ప్రారంభమైంది. హాళెము అమెరికా స్త్రీను నకుమె. యుద్ధో గులలో గి తునూడ తేను చేయువని నీరు అమెరికా దేశ పు శత్రులూ జర్మను యుద్ధనౌకలకు సామానుల నందించిరి. జర్మను నౌకావలోదోగి యగు కెప్టెనువకు నకు స్త్రీను రులను కంట్రాక్టుచేసి నానా సరకుల నెక్కించి జర్మను యుద్ధనౌకల కందించుట ఏర్పాటు చేసెను. అందులకు 7½ లక్షల డోలర్లు వ్యయమచేసెను ఈ కంట్రాక్టును గా ఫిల డల్ఫియాలనుండి సానుప్రాప్తిస్కాన్యూ ఆరియన్లవరకు వ్యాపించినది. సాను ప్రాప్తిస్కాన్ల 6 లక్షల డోలర్లు వ్య యయచేసి నూను స్త్రీనులను కంట్రాక్టుచేసి నకులకు చేసి పంపిరి. ఈ స్త్రీనులకు కుటుంబములు, వైద్యులు అను యుద్ధ నౌకలకు సరకుల నందించినది. 16, 17 నౌకలను వీ కివలూ వెట్టిరి. ముద్దాయిలు సంధిపత్రములకు తుక్కుకాగితముల క్రింద కరిగించి జేయుములకు బంధులను నిర్లక్ష్యముచేసి రని దొరతమువారి న్యాయవాది ప్రాప్తికులకు నిన్ను విందెను.

ఫిన్

యుద్ధతంత్రవార్త.

ఫిన్ నవంబరు 28:— ఈనెల 23వ తేదీని ఇండియా నుండి గారు శ్రీరాజగిరితిది గారికిట్లు తంత్రవార్తనందిరి. వెదుగులూ న్యాయకుల లాలాన వెనుక కావలి భు

వైద్యమొకదాని మిట్రోట్యుత్యునకును లోలికట్టును లాద లోయ ముఖ్యవ్యవహారకు తమ వైద్యములు పోవుచున్నట్లు ను జర్మనీవారు తెలియజరిచిరి.

ఆస్ట్రియా మాంట్రోగినులతో పోరాడుచున్నార. సస్యమును లభిక పట్టుదలతో తమకు నెరుగుచుండినను తూ ర్పునను, ఆంగ్లేయులకును కొంతస్థల మాకరిమందుకొంటిమని బల్గేరియను చెప్పిరి. షెర్మానది ఎడమగట్టున బల్గేరియనులు మట్టడింప వారి వెనుకను కరిమితిని పరామువారు ప్రచు రించిరి.

రికాతు ఆగ్నేయమున శత్రువుల వెనుకను కొట్టితిమని రుప్రవాస వెల్లడించిరి. స్థిరపడిపోంతమున పోరాటము జ రిగినది గాని స్థానమున మార్పుకలుగలేదు. తూర్పు గలిషియా లో కొన్ని గొట్ట సమరమానసీలైన శత్రువులముం దావైద్య కావలి భయము ప్రసరించుచున్నది.

కడచిన వాలుగుదినములలోను బ్రిటీషు ఫిరంగిదళములు శత్రువులవై మట్టడిపలిపి విజయమును గాంచినవి సజ్జాతులై యిగాను రిపోర్టుచేసిరి. ఇరుకెలను ఘోరముగు ఫిరంగిదళ యుద్ధము నడిపించుచున్నది. పరామువారు తెలియజరిచిరి.

విశాఖజొరంగున సూతులసమరము నడచెను. శత్రు వులు విడుదలయి వెనుకపోయి ఇటలీకులవై కనిసిరి. ఇటలీయులు జయించుకొనిన కండకపక్షులను గూడ వీరు చేదించగలిగిరి. తుదకును శత్రు ఆస్ట్రియా నులులను చొలులకుండి యు తరిమి జేయబడిరి. కాల్సోపై ఇటలీయులు నేరము కొండ్ల వరకు ముందుకు నడచిన విషయాలివారు తెలియజరిచిరి.

పార్లమెంటు ప్రకటన.

లండను నవంబరు 28:— మిత్రముల మిత్రములను ప్రతిపక్షము వారికింపుచును తెలియజుట చేయ నవసర మగు కార్యములను చేయుటకు దొరతమువారు వెనుక దీయును. ఆంగ్లేషరాను నేన సంతకురూడ నోక్కనేనాని యాధి పత్యముక్రింద పశ్చిమరంగమునం దొక్కవోటనే యుంచుట పాడిగాదని ఆస్ట్రియాకుంట్రి గారు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో నుడిచిరి.

వి. సి. ఎన్. బిల్లు

మూకనాని చదువబడినది.

ఒక ప్రాచురు బహిరంగపరచుట.

క్రికేటులైస్ట్రిము, వికసిన మహారాజవారి తండ్రి గా లైస్ట్రిము మహారాజ శ్రీరాట్ సింగ్ బహదూర్ గారి శ్రతి మను శ్రీరాజప్రతినిధి గారి నెల 24 తేదీ ఉదయమున బహిరంగ పరచి.

ఆ సమయమున వికసిన మహారాజ వారు తమతండ్రి గారికి కలిగిన మహా ద్రోహమునకు శ్రీ వారికి మనః పూర్వక వందనము లప్పించిరి. హిందూదేశమునకు మహాపకారముల నొసర్చి చక్రవర్తి గారి ప్రతిభులై యున్న శ్రీ వారే తమ తండ్రి గారి ప్రతిమను వెల్లడించుచే తమ కొదవిన మహావ్యాగ్రము నకు వికసిన మహారాజ వారు, వారి ప్రజలను అధికాంశం చున్నలెని. తండ్రిగారు చురపోవు తప్పటికి శ్రీ రాజావారికి 7 సంవత్సరములే వయస్సు బాల్యరూపితే తండ్రి గారి సంత చక్రగ నెనగరు గాని ప్రజల వీరు నుకుకుపపత్తి దావరి కయు చేయలేదు. రాజపుత్రుల గౌరవముల యును వీరి కను మూసభక్తి యుండెడిది కాని అది గౌరవము గానూదు చుండెడి వారు. ప్రతిపక్ష స్థాపించు సుద్యమము యొక్క గృహ్యారముకు సుఖవతను వివరించు శ్రీ మహారాజా గారు హాడ్మిజిత్రపుర ప్రతిపక్ష పర్యవార ప్రాధింబి.

తమ ప్రధానమంత్రి శ్రీ శ్రీ శ్రీ గారు వికసిన మహారాజ వారితో తమ పరిచయపు పరిస్థితుల వివరించుచు మిత్రత్వపంజరంతు కొనియాడి మహారాజ వారి తండ్రి గారి పరిచయభాగ్యము తమ కిచ్చిగది కాదుయుగా వారిని కింగినవారు తమకు వారికవారభావముల వెల్లడించిన శ్రీ వారు నడిచిరి. మహారాజ లాల్ సింగ్ గారు మహారాజపదవి నకుభవింపకపోయినను రాజ్యాంగసభకధ్యక్షులుగనుండి రాజ్య మున కింతింక గాని శిష్యులవొసర్చి. సర్వసభలకు రాజ్య మభివృద్ధి చేయుటచే. 1926 సంవత్సరమున వికసిన రాజ్య మునకు కామూడదయ్య తమ కొరతమువారికి బిరెటల దళమును కరపగాజేసిరి. లాల్ సింగ్ బహదూర్ వారి సస్యకు సజీవులై యుండియును పుత్రుల కృత్తియు, పితృభక్తియు వారి సహార ఆనందవార్ధి నోలూకజేయు నుట కలుమాత్ర మేని నుదియు ముండకు. ఇట్టిశుభ్ర తమహృదయభంగ మున చిత్రితమై యుండ రామాప్రతిమ వెల్లడించుచు శ్రీ వారను చు క్రికేటులై న మహారాజ వారి ప్రతిమను బహిరంగపుచ్చిరి.

పతనమందిరములు పల్లెటూళ్లు

(ముగిస్తూ వేంకటేశ్వరగారు.)

పల్లెటూళ్లలో పతనమందిరములు స్థాపించుట బహుక ష్టము. స్థాపించినను స్థిరముగా నిలువట అంతకంటె మేలు కష్టము. కొంచెమో గొప్ప చదువుకొన్నవారు కొంతమంది యుండి అందులోను కొకభాగము తెలిసినవారు పత్రికలకల్లున పతన మందిరములకల్లున భాగములను గ్రహించినవారే పదిమంది దొంగవలయును. వారిలోవారి కభిప్రాయములు కలసి విక మత్యము వుచునలయును. వారందఱును గలసి గాగ్గియు లోని పెద్దసభ్యులను గాగ్గిమాధికారులను సమ్మతింజేయ నలయును. ఇందులో ఎవరి కిష్టము లేకపోయినను ఈపనిసాగ ను. అందులోను గ్రామదేశతల గ్రామాధికారుల కిష్టము లేక పోయినచో అసలేసాగదు. ఇంతయంద యేకీభవించినచో ఆ గ్రామము భూలోకస్వర్గము చేయవచ్చును. లేనిచో నరకమే య చేరే చెప్పకొరలేదు గదా! పదిమందిలోయే! ఒక్క మూలగా అందరికి నుంచియిద్ది పట్టుట ముగ్ధముగదా! ఎవరో కొందరు ప్రారంభించినచో క్రమముగా అందరికిని దానియువ యోగ కు తెలిసి వారంతటవారే దాని సభివృద్ధి చేయ బూతు కొందుని కొందరుకు మరెయ్యక పయ్యెవో ఆమూటజమే గాగ్గియా పనియుట్లు సాగుచుదిగాదు పతనమందిరమును స్థాపించిన యెవల పట్టణ ఇలలోవలె ఏసాయుకాలమో మూడుకాలుగు గంటలు మాత్రమే గాక యెల్లప్పుడును గ్రంథములు పత్రికలు ఇచ్చి పుచ్చుకొనచుండుటకు గ్రంథములు పత్రికలు పోతుండ మాచుటకు ఒక్కమరుప్పుడు కనుపెట్టుకొని యుండవలయు ను. అట్టిమరుప్పుడు కార్యదర్శియై గానలయును. లేక భృత్యుడై గానలయును. స్థానాధ్యక్షుగా కార్యదర్శిపదవికి తగిన వారు పల్లెటూళ్లలో అరుదుగా గ్రామమునకు ఒకరెద్దరుండును. వారు గాననానకులకు వెదకుతో నక్కరలేని వారుగాని గ్రామాభివృద్ధి గోరువారుగను నుండవలయును. దీని లో నేది గాగ్గియే కార్యకర్త కానేరదు. గ్రామక్షేమాభిలాషి యయ్యెను గ్రాననానకులకు కానుకవస్తువు నేనునలసినవా డైనచో కార్యాంతరనిమిత్తుడు కానలసిన యా డెమియు నీవనికి వోప్పడబాలకు. వసలివాడను కలవాడైనను గ్రామా భృదయమును కాక్షింపచా డైనచో నసలే ప్రయోజన ములేదు. ఇక గత్యంతర మేమి గ్రామాభిమానికి నెలక యే కదిమాపానులో యిచ్చి కార్యకర్తగా నేర్పరచల యును. గ్రామములో సాహాయ్యము రానియెడల భర మెట్లు వచ్చును? సంపూర్ణమైన పుస్తకభాండా గారము గాకపోయిన ను స్థానాధ్యక్షమైనదేనను స్థాపించుటకు రెండుమూడువందల రూపాయలైన గానలయును. పత్రికలకు సాహిత్య కథలను ఏమి దిరూపాయలైన గానల యును. ఇందున్ని యుగాక సుంకల్లో త్వరములు మహాపుకపులజరుతును ఇతర మహాత్వరములు చేయవలయును. కార్యదర్శికి జీతము గానలయును. ఇంక సా మ్మెట్టడించుడి వచ్చును! ఈపయిత్తు మెట్లు కొనసాగు ను! దీనికొక్కటే ముసాయము. ఒక్కటేగతి పల్లెటూళ్ల లోని పత్రికలకు పతనమందిరములను పత్రికలకు నువనూ గము సుమగ్గియగా బోధపడవలయును ఈబోధము ఉపదేశి తములు ఆయా గాగ్గియముగాని యభిమానలే చేయబూనినచో ప్రయోజనములేదు. ఎవ్వరును ఎదురయిండువా డెంతవాడై నను గొప్పవారు కానేరదు. “యూపు కొంచెము నుచువు” “వెరటిచెట్టు ముచురగాను” “అతిపంచమాదృష్టక” “గాగ్గి త్రివిధ, పాగ్గిరోత” ఇంకా కనేక సామ్యములున్నవి. నకుక పట్టణములలోనివారు గాని పల్లెటూళ్లలోనివారు గాని నివాగ్ధి కులు వాగాడెంబరములతో కాలము పుచ్చక పల్లెటూళ్లకు బయలుదేరి విజ్ఞాన పు వి త్త న ములు వెదజల్ల వలయును. జ్ఞానామరము లుదయించేయ కలయు ను. పల్లెటూళ్లు వాగుండవలయును. అంతేగాని యేనానుకు పట్టణములలో చదువుకొన్న వారందరునునూడి వాగుచు పుస్తక భాండాదులు స్థాపించి చేకరుతా అట్లే యున్నచు సంగో పించినచో లాభము లేదు. గ్రామములలో జ్ఞానప్రసాము కలుగజేసినచో వ్యవస్థయుములకు పోవు గ్రామాదాయమెల్ల నుదితమార్గమున గ్రామాభివృద్ధికి వియోగనుగును అప్పుడే పల్లెటూళ్లలోని పతనమందిరములు గాని యే మువ్వయుములు గాని నిర్విముగముగా నెరవేరెను. అప్పుడే వివాగ్ధికుల మహాభివృద్ధి ను దిడెను. వివాగ్ధికులూ విదేశాభిమానలూ! మాటకు! దృష్టిభాగ్యము లేనివారయ్య శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనర సింహముగారు ఈ కీలకము గ్రహించుటచేతనే గదా ఎంతటి శ్రమలనైననో యుతెంతమానముకైన ఎంతయనక వాన యనక మూలములను పల్లెటూళ్లకు ప్రయోజనోపకర్యము లే మాత్రములేని పల్లెటూళ్లకు సమయము విచ్చేసి దేశాభిమాన చిజములను నాటి మహాక్షేత్రములకు గావించి దేశాభివృద్ధికి వోప్పడుచున్నారు. మిగులు ఆహవాపురపురికలె యథార్థ మైన దేశసేవ గావించును. కృతార్థముకల! తుమ్మవాగా డెంబరమును కట్టిపెట్టును.

వృత్తాంతములు

కలకత్తా నగర రాజకీయము:—కలకత్తా నగరాధిపతిగారు ఇండియావారతమునకు 51 లక్షల నోసంగిరి.

దేశమున హాజరగు:—ఈ నెల 25-వ తేదీన వీరు లాహోరుకు వచ్చెదరు హిందూవిశ్వవిద్యాలయవిరాళములకు పూర్తిగా జరుచే నెడన.

మొహరం:—వేదములలో మొహరం గందరగోళము లేమియును జరుగలేదు జరుగనేమోయని పోలీసువారు ముందుగానే బాగ్రత్తవుచు కొనిరి.

దారుణము నన్నిగోళము:—కొలంబోలోనున్న వైద్యుడొక డొకనువాదానియగు బాంబును కనిపెట్టి ఆంగ్లదేశపు యుద్ధములకు తెలిపెను. ఇది మహా మరణ సాధనము.

బండిపోటువారునికి 9 ఏడ్లుకత్తు:—గాడెకరీచి బండి పోటు కేసులో ముద్దాయి లెద్దరిలోను రాధాభానుకు 9 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. కెండవవానిని వదలి వేసిరి.

మల్లెగొట్టకవాలు గారు:—యుద్ధమున వాడుకవిను త్రమై ఒకవైద్యసహాయుడు మోటారు బండిని వీరు దొరతనము వారికి సమర్పించిరి. శ్రీరాజప్రతిభగా రీతిమహానమును ప్రీతిపూర్వకముగ సంగీకరించిరి.

పోలీసు ఉద్యోగములను పెనుకొర్రుకు పంపుట:—సబుబెన్సెక్టరు కేసులలోగారిని కనిపేట్టు కుమారస్వామి నాయకుని రామబాద్ సబుడివిజనల మేజిస్ట్రేటుగారు రామ నాథు పెనుకొర్రుకు పంపిరి.

తేళమునుండి వెడల గొట్టుట:—కలకత్తాలోనున్న అల్పిలాలు పత్రికకు వెనుక సంపాదకుడుగా నుండిన అబ్దులు గులాం అబదులు సంయుక్త పరగణాలలో నివసించ గూడదని దొరతనవా రాజ్ఞాపించిరి.

యుద్ధానికి సాహాయ్యము:—కోయంబుర్లోను వ్యక్తసాయకాళాలావిద్యార్థులు డిసెంబరు 6-వ తేదీరాత్రి యింగ్లీషు ఆరవభావలలో నాటకమాడీ దానినలన కనూలగుసామ్యుల యుద్ధానికి కేటవబడును.

యుద్ధరంగమునకు వెళ్లుట:—పంజాబులో క్రైస్తవులకు సేనలో చేర్చుచున్న కెప్టను వెంట్రీకు బ్రావుగారు యుద్ధరంగమునకు వెళ్లెదరు. ఆయనకు బడులుగా సిక్కులను సేనలో చేర్చుచున్న కెప్టను విలుగారు పనిచేసెదరు.

మరణ శిక్షకు రద్దు చేయుట:—చుంగునింగునకు మరణ శిక్షయును మరయుకనికి ద్వీపాంతరవాస శిక్షయును విధింప బడినది. వీరు లాహోరు ఫిఫ్తకోర్టుకు ఆఫీసు చేసిరి తగిన సాక్ష్యము లేనందున కేసు కొట్టిరి నీడుద్దాయిలను విడుదలచేసిరి.

కర్ణ మువలని పంటకు నష్టము:—ఏలూరుతాలూకాలో నీరుధ్వంసములు మిక్కుటముగా కురిసినందున పంటచేలకు కొంతనష్టము సంభవించినది. కొట్టెటిభూములన్నియు మునిగి పోయినవని తెలియుచున్నది.

వేదము కాసనసభ:—ఈ నెల 25-వ తేదీన జరుగు సభలో మ్యాంసిఫలు కౌన్సిలరుల ఎన్నికలలో జరుగు డర్మితిని గురించిన వరదలను గురించిన పరిశీలన చేయుటకు రెండు సంఘముల సేర్పరపరతలని రెండు తీర్మానములు పాపించింపబడును.

శ్రీలుచేయవలె:—శ్రీల మిత్రసంఘమువారి వార్షిక వస్తువిక్రయకాలలో విక్రయమున ప్రారంభించు సమయమున ప్రధానస్వామ్యునిగారి భార్యయగు సాందర్బనదొరసాని గారి సంఘమువారిని శ్రీలను చాలప్రశంసించిరి. కలకత్తాలో నున్న వేదము అభాధముగని శ్రీలకు వీరుచాలా సహాయము చేయుచున్నాడు. శ్రీల సిద్ధి దినదినమును మాదుచున్నది. ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు రష్యాదేశములలోని శ్రీలు ప్రస్తుతమున చాలతేజసన చేయుచున్నాడు. కలకత్తాలోని శ్రీలుగూడ పాశ్చాత్యదేశమునది శ్రీలకెందునని తీసిపోవుటలేదు. అని ఆమె నుడివిరి.

మెసహాజేమియాలో 800 మంది టర్క్లవారి పట్టుకొనుట:—దొరతనమువారి టర్క్లవారిది. ట్రైగిను సమావేశము ఈ నెల 22-23 తేదీలను యుద్ధము జరిగినది. టర్క్లవారు తన ముఠాని 800 మంది టర్క్లలను సామగ్రులను మేము పట్టుకొనినను ప్రధానసేన మా కింకను కళము కాలేదు. చనిపోయిన వారి సంఖ్య ఇంకను తెలియలేదు.

బక్రీదుగలభాకేసు:—పాట్నా జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి ఎంటు 41 మంది హిందువులవై కేసుచేయబడినది. బక్రీదు పండుగలో నొకచోట హిందువులును మహమ్మదీయులును రాజీవడికి మరయొకచోట మహమ్మదీయులు చంపుటకు తీసి కొనిపోవుచున్న ఆవులను హిందువులు విడిపించిరి. కేసు కొట్టి వేసి ముద్దాయిలు నందరిని విడుదలచేసిరి.

పాశ్చాత్యునిమై కేసు:—ఏ. జీ ఛౌదరి ఆరు పాశ్చాత్యునిపిస్తోలు అక్రొబర నెలలో జరిగిన క్రిష్ణనగరు బండిపోటు కేసు నందర్భమున పోలీసువారికి బారనుకు అడవిలో దొరికినది. ఆవువలకు ముగ్గురు బంగారీ యువకులనుగూడ పట్టుకొనిరి. ఆ పిస్తోలును ముద్దాయి బంగారీల కిచ్చినందులకు కేసు చేయబడినది.

శ్రీ బొంబాయి గవర్నరు గారు:—నక్షత్ర మహా రాష్ట్ర దేశమునను సముద్ర తీరపు జిల్లాలలోను సంచార మొన్న శ్రీ వారు విల్లింగుడకు పుట్టిపోతే గూడ ఈ నెల 25-వ తేదీన బొంబాయి నగరమును చేరిరి. వీరి పర్యటనము జరిజర అతి బాగ్ దర్శించుటతో నంతకు మొదలు. జరిజరవాలు గారు శ్రీ వారి నుదిత రీతిని సన్మానించిరి.

ఒక పోలీసుజవాను శిక్షింపబడుట:—బెంగళూరు, మాళి, పుల్లయ్యనగరముల ఒకమాస్ట్రోడియంతోలో ఫాను న్ను మొదలియారనవాడు సంపాదకములు అను పోలీసు జవాను మరీతుమిద కొంతకము జేసెను. నుమాదు రంం రూపాయలనగల సోయెను. ఇద్దరివద్దకు తిరల రూపాయలు వెలగల నగలు దొరికినది. తరువాత మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసుజేయగా చెవి తి. సంవత్సరముల కఠినశిక్షయు, 1000 రూపాయలు జుల్మానాయును చేయబడినది.

కర్నూలు పట్టణము:—కొక చిన్న ప్రభువానము.—కిర్తికేసులకు నువేదాన బహమాన గోవిందవాముగు గారి భార్యకింక మార్కెటు సమావేశము నొక ప్రభువానమును కట్టించి పాతుల నోసంగిరి. క్రిచ్చెపురి గవర్నరుగారి యాగ మన నొరక మానకముగ నీ ప్రభువానను మేర్పరుప బడినది. నువేదాన గారు ఆఫీసుకులతోను లక్కావారితోను జరిగిన యుద్ధములలో పోరిరి. మోచ్. ఏ. బి. వెన్నుగు గారు ప్రారంభోత్సవ సందర్భముల నువేదాన గారిని క్లాసుంచిరి.

సామ్రాట ఆకార్యములు:—సామ్రాట యుక్తవయస్కులు కాని వాడును దేశేంద్రమ్యురగు మార్పుచుండి. ఈ విషయమున దొరతనమువారు దఖలు పుచ్చుకొనిన బాగుండు నను లాలానుక్ బిక్ గారి తీర్మానమును చర్చించుటకై ఒక ప్రత్యేకసంఘమును సంయుక్త రాష్ట్ర దొరతనమువారి కేర్పరచిరి. సంఘమువారు రిపోర్టును పంపుకొనగ దొరతనమువారు దానివై కొంత విమర్శపలిపి. తిరుగ దర్శాపుచేయు నిమిత్తము ఆ రిపోర్టును సంఘమువారికి గంపిరి. దర్శాపు ముగియగ నే టిల్లు ప్రయింపబడును.

హస్తినదవాగ్ధి(బోద కాలు):—తిరువాన్కూరుదివాను గారు పెద్దల్లేరు వెళ్లిరి. ఆచట నీ వాగ్ధి విస్తారమునున్నది. కోర్టు సరిగాలేదు. ఆచట కోర్టువేయట బహుప్రయాసము. రాళ్లుదొరకవు. అంతయును ఇరుక నేల పెద్దల్లేరి అతక్కి ట నొకఇరుపవారిని చేయుతునని దివానుగారు ప్రజలకు అభయమిచ్చిరి. ఈ వాగ్ధినిగూరించి పరిశోధించుటకు చెన్నపురి దొరతనమువారిక వైద్యసంఘమునేర్పరచిరి. వారు కొచ్చిలో నశ్వేషణ మొనర్చుచున్నార. వారి యశ్వేషణ ఫలితము తేలిక పిమ్మట నీ వాగ్ధి నివారణ ప్రయత్నమునకు పూనెడ మనిరి.

కెల్లరుల సమాను గడబిడలు:—పోలీసువారు ఈ నెల 25-వ తేదీన మేలాపుర పన్నులలో మరియొక కెల్లరువానిని గూడ పట్టుకొనిరి. ఈ 17 గురి మీదకు కేసు చేయబడినది. తిరుమంగళము సబుమేజిస్ట్రేటు గారి నెల 24-వ తేదీన విచారణ ప్రారంభించిరి. ముద్దాయిలు వాయిదాకొరిరి. కొద్దివా

యిదా యియ్యబడినది. వ్యామువాది నలహా విరి కెల్లరులందరు ను సమాను చేయుచుకొనువరని తెలియుచున్నది. ఇంతవర కొక్కరును చేయుచుకొనలేదు. తక్కిన గ్రామములలోను గూడ వ్యతిరేకముగానే యున్నట్లు కనబడుచున్నది. వారందరును సభచేసి దొరతనమువారికి విన్నవించునని తెలియుచున్నది. తొందరలేమియును కలుగు నూచయలేవు.

రాజ ప్రతినిధిత్వము:—హార్డింజీ ప్రభువుగారి తరువాత రాజప్రతినిధి నెస్టరు నియమింపబడుదులతో తెలియకాలేదు. ఈపదవికొరకు చాబర్లేటు, లార్డు డెర్బీ గారే గాక లార్డుచెయ్యి ఫర్న, లార్డు కాఫర్న గారునూ ప్రయత్నించుచుండినది. ట్రైయి అఫ్ ఇండియాపత్రికకు లండనునలేఖు తెలియపరచెను. “దర్బి ఫర్న: సీకీపదవి ఒకగబడుట ప్రజాసమృత్తిమె గాని, స్వచ్ఛంద నైతికవిధానమును యుద్ధరంగమునకు నైతికల బంపుటలో వారు ముఖ్యులై యున్నారు. రాజకార్యభారము మరికొన్ని దినములు తామే భరింప హార్డింజీ ప్రభువు సమ్మతించునోలేదో అని సందేహము గలుగుచున్నది. వారు సమ్మతించినయెడల దొరతనము వారికి హిందూదేశమునకును మిక్కిలి లాభకరముగ నుండు ను అక్కోకేటుఅఫ్ ఇండియాపత్రిక వాగిసెను.

కాళి కుటుంబ కేసు:—ఈ నెల 24-వ తేదీన కేసు విచారణలో బాబురామ్ సాక్ష్య పుచ్చుకొన బడినది. విభూతి మునిలాల్ లు ఆరెస్టు చేయ బడగనే ఇతడు తన యింటిని మార్చెను. మునిలాల్ వివరించినట్లుగా యుక్తకు నీతడు ధ్వంస పరచెను. విభూతి రాష్ట్రహాస సన్మాలులకు ఆరెస్టుచేయటకు తోడ్పడిన యెడల నీతని తీరుచి నెంతు 15 రూపాయలు. చొప్పున జీవనోపాధి నిత్తునను వేద గారీతినికి ఢిల్లీలో వాద్దాన మొనరించిరి. వాజ్మూలమును చదివి వినిపించువని యాతడు కోరకనే వేద గారు దాని నీతనికి చదివి వినిపించిరిని కాగిను పరిక్షణ సాక్షి తెలియ పరచెను. ఇతడు కచ్చీద్రను కలసి కొనిపోవును తాను ఆఫ్రాగరైన సంగతియు నరెంద్ర శివీంద్రుల పేరులు. తప్ప యితరుల పేర్లును పోలీసువారి కెరింగింప కాదను నంతయు సాక్షి మానినోడివెను. మునిలాల్ చాల నష్టము కలిగించెను. కానకాతని చంపరలెనని కచ్చీంద్ర అనెనుగాని సాక్షినిషయమై ఏమియు అలేదు తాను ఆరెస్టు చేయబడిన యెడల సాక్షి మిచ్చిన వాజ్మూలములలోని అంతముల నిరాకరింప వలసినదని కచ్చీంద్ర సాక్షికిపలహామిచ్చెను. కచ్చీంద్రను ఆరెస్టు చేసినయెడల 10000 రూపాయల బహుమానమిత్తుకుని వేద గారని. యువజన సమాజము. పోలీసు వారి పరిశోధనలోనున్నదని సాక్షికి తెలియును. గాని సచ్చరిత్ర ప్రచారక మండలమువారి పరిశోధన క్రిందనున్నట్లు తెలియును. పిమ్మట కోర్టు ముగింప బడినది.

నల్లసావత్సరాదినంచిక.

పెక్కెండు ప్రకటనలకై సకాలమున ప్రాచీనకొనకుండుటచే గతసంచికలయందు వారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు వలయుపడ కుండెను. ఈసంచిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బహు నెంచిన వారు వెంటనే ప్రాచీనకొన నలయును.
(ప్రకటన కాభాగ్యములు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.)

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0

తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుబొట్ల పోగొట్టును. చార్వపుకొవ్వల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టును. పనమూలికలచే హిందూదేశముందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసన గలిగియుండును.

ప్రతిఇంటనుండదగిన చౌకయొర వైద్యసహాయము. అమృతాంజనం డిహా 6, రంబుకెట్టి వీధి, మదగాను.

THE GREAT WAR.

Operations in Mesopotamia: 800 Turks Captured.

"LUSITANIA" VICTIMS: GERMAN OFFER REFUSED BY U. S. A.

Volcano Bombs: Invention by a Colombo Medical Man.

GREEK ASSURANCES TO LORD KITCHENER.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Mr. Churchill in the Trenches.

LONDON, November 24.
Mr Churchill is attached to the Grenadier Guards and is now undergoing his first spell in the trenches.

Co-ordination of Allies in Munition-Making.

LONDON, November 24.
Mr Lloyd George was engaged yesterday at the Ministry of Munitions in an all day conference with representatives of the French, Russian and Italian Governments. It is understood that the co-ordination of munition-making of the Allies was again discussed.

British Officers in Serbia.

A Significant Announcement.

LONDON, November 24.
The absence of news of Rear-Admiral Troubridge and other British officers in Serbia since the Austro-German attack lends interest to an announcement made this evening that the King has granted the undermentioned officers permission to wear the honours bestowed on them by the King of Serbia.—Rear Admiral Troubridge, Captain Elliot of the Marines, Lieutenant-Commander Kerr and three others.

German Lies Regarding British Hospitalships. Admiralty's Categorical Denial.

LONDON, November 24.
The Admiralty announces that constant repetition of German wireless falsehoods concerning British hospital ships necessitates a further categorical denial. The Admiralty says there are forty-two not seventy working to and from the Mediterranean, and all are equipped strictly in accordance with the Geneva Convention. In addition that experience suggests that the series of falsehoods foreshadows attacks by German submarines on hospital ships.

Ceylon Riots.

Sir J. D. Rees Question.

LONDON, November 24.
Replying in the House of Commons to Sir John Rees, who asked whether an amnesty would be applied to the case of Buddhist Prisoners in Ceylon who were involved in the late riots, and whether inquiry had been held into the causes of the riots and the general and relative culpability of Mohammedans and Buddhists, Mr Bonar Law said that, while all sentences on such prisoners had been carefully revised by the Governor, no proposals for a general amnesty had been made. Reports on the causes of the riot had been furnished by the Commissioners appointed to hold local inquiries, and they would be included in papers which he hoped shortly to present to Parliament.

FRANCE.

Enemy Batteries Silenced.

LONDON, November 24.
PARIS.—A communique says—Fog impeded artillery operations, nevertheless we silenced the batteries at Rocourt on the Aisne and in Argonne. Otherwise the day was featureless.

RUSSIA.

Some Fighting Near Lake Sventen.

LONDON, November 24.
PETROGRAD.—The communique is uneventful. There has been some fighting north of Lake Sventen. The Germans assumed the offensive south-west of Dvinsk, but were forced to retire. The Russians on Middle Sty captured 179 prisoners and a quantity of stores.

Command of Russian Forces.

LONDON, November 24.
LONDON, November 23rd.—A French official wireless message quotes a newspaper report that General Kuropatkin commands Russia's force against Bulgaria.—"C. and M. Gazette's" cable.

SERBIA.

Battle Round Monastir.

LAHORE, November 24.
"Civil and Military Gazette" cable:—
LONDON, November 23.—The "Petit Journal's" Geneva correspondent says that a battle began round Monastir on the 20th and the Serbs on the 21st drove back the Bulgars eight Kilometres, the latter having 10,000 casualties.

Quiet in Macedonia.

LONDON, November 24.
A Paris communique says—After operations on 19th and 20th all has been quiet in Macedonia.

ITALY.

Italian Progress.

LONDON, November 23.
ROME.—A communique says—Fighting north-east of Osavia on 20th and 21st was most desperate. Stubborn Austrian resistance has now been overcome and the Italians are firmly established in the new positions. Operations around Gorizia are continuing. The Italians reached the Calvario crest. There has been vigorous resumption of fighting on Carso, where powerful entrenchments have been captured.

GREECE.

LORD KITCHENER AT ATHENS.

King's and Ministers' Assurances.

LONDON, November 23.
Telegrams from Athens state that after his interviews with King Constantine and M. Skouloudis, Premier, Lord Kitchener had a long conversation with General Dousmanis Chief of the Greek General Staff.

After that the Council of Ministers held a five hours conference. Ministerial Journals understand that the Council decided to give the Allies every assurance and dispel any apprehensions regarding the basis of agreement already established. The journals add that the King and Government gave Lord Kitchener an assurance that Greece would never attack the troops of the allies.

UNITED STATES.

"Lusitania" Victims.

German Offers to America.

LAHORE, November 24.
LONDON, November 23rd.—The "Times" New York correspondent states that America has refused an indemnity of £1000 sterling for each American "Lusitania" victim, because Germany refused to disavow the sinking of the vessel. German agents are approaching the bereaved persons individually offering any indemnity in return for a signed declaration that the "Lusitania" carried munitions and thus Great Britain was responsible for the loss. The offer has been consistently refused.—"C. and M. Gazette" cable.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

Reports from the Various Fronts.

DELHI, November 24.
The following telegram dated the 23rd instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State.

The Germans report throwing back a Serbian rear-guard in the Ibar valley towards Mitrovatza, and also advancing towards the outlet of Lab Valley.

The Austrians are fighting with the Montenegrins. The Bulgarians reported gaining ground east and south-east in spite of the most tenacious resistance of the Serbians. The French report to have repulsed a Bulgarian attack on the left bank of the Cherna.

The Russian report repulsing the enemy south-east of Riga. There were actions on the Sty, but no change is reported in the position. In eastern Galicia fighting took place at several points, and the enemy advanced guards crossed the Strypa.

Sir John French reports that during the last four days the British artillery carried out an organised bombardment in many points with good effect. The French report marked artillery activity on both sides.

The Italians report stubborn fighting in the Isonze front, the enemy displaying an obstinate counter offensive, temporarily piercing the lines conquered by the Italians, but eventually the Austrians everywhere were repulsed. On the Carso Plateau the Italians made fresh progress.

TELEGRAMS.

Unveiling of Maharaja Sri Lall Singhji's

Statue by the Viceroy.

H. H. The Maharaja of Bikanir's Speech.

BIKANIR, November 24.
The statue of the late Maharaja Sri Lall Singh Bahadur, father of the Maharaja of Bikanir, was unveiled to-day by H. E. the Viceroy. In asking His Excellency to do so, H. H. the Maharajah spoke as follows:—

YOUR EXCELLENCY, LADIES AND GENTLEMEN.—
I beg to tender my heartfelt thanks to Your Excellency for the honour you are doing to the memory of my beloved and lamented father, Maharaj Sri Lall Singhji Bahadur, by unveiling his statue this morning. No one with a sense of filial duty can help feeling proud as I do at the present moment of the fact that the ceremony is about to be performed by the illustrious representative in India of His Imperial Majesty the King-Emperor, and the pleasure is still further enhanced when the representative is one who will leave his name stamped on the history of India as one of the noblest, greatest and most courageous of her Viceroy's and as a staunch and sympathetic friend of the Ruling Princes and their States, a Viceroy who is regarded by every class and community throughout the country with feelings of the deepest gratitude and affection. This sense of honour and pleasure is shared not only by the members of my family, but by my Sirdars and people as well. Whilst to me personally, who have had the privilege of enjoying Your Excellency's friendship and who has received much kindness and hospitality at your hands ever since your arrival in India, the fact of your presiding at to-day's function is a cause of very special gratification not only as the son of my father, but as one conversant with all shades of public opinion in the state. I can say without fear of contradiction that, as stated in the inscription on the canopy, the late Maharaj Lall Singh Bahadur is ever remembered for his piety and wisdom, nobility of mind and generosity of heart, and that his honesty of purpose and kindness of disposition endeared him to all with whom he came in contact. Although I was only 7 years of age at the time when it pleased Providence to call him away, my recollections of those early years are still abundantly enriched by his fatherly love and solicitude, whilst to his elder son, his late Highness the Maharaja Sir Dungar Singhji Bahadur, he was a very real guide, philosopher and friend in spite of the fact that, in his later years, failing health prevented him from actively continuing his great work in the State as President of the Council. Ever maintaining the best traditions of the Rajput race by his unfailing courtesy, he was fond of a quiet and simple life yet always dignified and chivalrous, and of a strong personality, and commanding as he did the confidence and respect of all alike, he was rightly and popularly acclaimed as the Shield of the State. Both his sons, His late Highness and myself having been adopted out of his immediate family, I consented during the life time of my late mother to the adoption of my second son Maharaj Bijay Singh as the son and successor of the late Maharajah Sahib in order, with the blessings of the Almighty, to perpetuate his line, and the Lalgarh Palace was named after him 14 years ago. Reverence cannot do too much in this world to perpetuate the memory of a father such as mine, and when in response to popular feeling it was settled to erect a statue and fine canopy in honor of His late Highness I also decided that this statue and canopy would be the most fitting complement to the Lalgarh Palace. I would now beg Your Excellency to be kind enough to unveil the statue of the late Maharaj Sri Lall Singhji Bahadur.

His Excellency's Speech

The following is His Excellency the Viceroy's speech:—

YOUR HIGHNESS, LADIES AND GENTLEMEN.—I have now had the honour of knowing His Highness the Maharaj of Bikanir personally for almost exactly five years for he and the Maharajah Scindia were the guests of Lord Minto when I first arrived at Calcutta and continued to stay on as my own guests in that period. I have known him in various capacities, as my guest, as my host, as a dear father, as a wise ruler, as a keen soldier, as a fine sportsman, as a sagacious adviser and in these and many other capacities. Always as my friend, I have known him in sorrow as well as in happiness, and yet to-day it is my privilege as it is yours, to see him in a new character, as an affectionate son, faithful to the revered memory of a father of whom any son might well be proud. I had not myself the pleasure of knowing that father, but those who did, tell us of his great simplicity combined with dignity of character of his piety and rectitude, of his soundness of judgment and honesty of purpose, of his kindness of heart and his old world Rajput courtesy, and His Highness has in a few vivid words painted a picture of one whom all loved and respected. He was the father of two Maharajas of Bikanir and uncle of a Maharaja of Udaipur, and while never himself the Maharaj of Bikanir he had much to do with the administration, and, as President of the Council, was in a position to help and advise his elder son in the discharge of his responsibilities. I need not enumerate all the measures that were undertaken during that period. Suffice it to state that the income of the State was doubled, that shape was then first given to schemes for railway development, an impetus was afforded to educational and medical institutions, while in 1879 the same spirit which is at the present moment so conspicuous in Bikanir, as well as in other States, manifested itself in the supply of camels to the Government of India in connection with the expedition to Kabul. Could Maharaj Sri Lall Singhji have lived to see this day to appreciate the character of his gallant son, to watch his career and note the position he was won for himself in the Empire, and then to realise the filial affection that son has retained for his memory, his heart would indeed have been full to overflowing with joy and pride, and it is with that thought uppermost in my mind that I now proceed to the task that I have been invited to perform. I feel that this monument marks a bright chapter in the glorious history of Bikanir, and I am proud to have the privilege of unveiling the statue of Maharaj Sri Lall Singhji.

TELEGRAMS.

Operations in Mesopotamia,
Fighting on the Tigris Line

DELHI, November 25.

A Press communique says.—Fighting on the Tigris line took place on the 22nd and 23rd November, when the Turks were forced back from their position at Catesophon. The enemy, however, brought up strong reinforcements, and although we captured some 800 Turks and considerable quantities of arms and ammunition, the main position is not yet in our hands. Details of our casualties have not yet been received.

Up till the 1st October three officers of the Survey of India viz. Captain C. G. Lewis, R. E., Major M. O. C. Tardy, R. E., and Captain E. B. Cardew were wounded in the war. Captain Cardew was also reported missing between the 25th and 26th September.

A Nabob's Gift.

DELHI, November 24.

A press communique says.—His Highness the Nawab of Maleikotla has generously offered to the Government an Ambulance Motor car for use during the war, which has been gratefully accepted by His Excellency the Viceroy.

Officers in Appointments Vacated by
Officers on Field Service.

SIMLA, November 24.

With the approval of the Secretary of State for India, the Government of India have been pleased to sanction services on charge pay *criminally admissible* to officers on the cadre while they perform the duties of appointments vacated by officers absent on field service or employed under the War Office, subject to the limit of the sanctioned number of posts in the Military Works. The service of the officers thus paid will be regarded as on a temporary footing, only and they will revert to their former position on return to India of the officers belonging to the present establishment, unless in the meantime they succeeded to vacancies on the cadre in the ordinary course with effect from the commencement of the war grant to Royal Engineer Officers, awaiting admission to the Military Works services cadre, as well as to those who may hereafter become available for employment with the Military Works.

PUNJAB.

THE LAHORE CONSPIRACY CASE.

Preparations to Attack Magazines
and Loot Treasuries.

The Attack on Canal Military Guard Detailed.

LAHORE, November 24

In the Lahore conspiracy case to-day approver Bhagat Singh having given explanations of the entries in his diary which briefly recorded the names and movements of some members of the revolutionary party his cross-examination was deferred till to-morrow as he was indisposed. Bachan Singh, himself a returned emigrant and member of the Ghadr party of the village Dhuadiki, in the police station of Alga identified a dozen accused and then deposed to the seditious propaganda of his associates, the abortive Forezeper rain, details of which he heard from Phera Singh, inflammatory speeches at fairs, visits of leading conspirators to his village, gatherings previous to the attack on the military guard on Canal Bridge near Amritsar and unsuccessful attempt to raid Kapurthala magazine. As however, only 19 of them turned up for the purpose they decided to postpone the attack on magazine, for they said about 100 or at least 50 men were required to achieve success. It was meanwhile suggested to attack the military guard of Canal Bridge near Amritsar. The attack on the military guard of the Canal Bridge near Amritsar was for the purpose of taking rifles of the guard so that they could use arms for the attack on the Kapurthala magazine. It was further decided to kill Kapur Singh or Pader for his pro-Government views. It was also proposed that they should after looting Kapurthala magazine attack jails at Lahore and Montgomery, release prisoners especially returned emigrants and get them to join in looting Tahsil treasuries and police stations. This was to be followed by general rising. A party of 8 men reduced on one occasion to 7 was selected for the attack on the Bridge. The party accordingly set out for the attack and the approver who had himself taken part in the crime gave a full and detailed account of the abortive attack by seven men and the successful attack by eight men on 11th June, 1915 corroborating the prosecution evidence tendered in the case known as Wallawalla Bridge Murder Case which was tried last summer and which resulted in certain convictions. Newspaper reader must be familiar with the story of the crime in which six rifles were stolen and two sepoy killed. After the murders men got divided into batches, the approver returning to his village via Kapurthala. He was arrested by the police but Jawand Singh and Ishar Singh absconded. Their companions were however arrested. He identified in court various articles referred to in his evidence. Cross-examined by Amar Nath Bhatia Bachan Singh said lectures delivered at fairs by Arian Singh and Bhagat Singh dwelt on the Likabganj affair, grievances of returned emigrants and Ghadr. A man of Baidal too lectured but only on religious matters. Visitors used to come to Pakhar Singh at Wahi Bisakh in the presence of the witness, by day and night and take seditious Rur Singh frequently visited Pakhar Singh in his presence. Revolutionary discussion with Pakhar Singh commenced from Mazhar or Poh. Rur Singh and he did discuss Ghadr. He did not remember the occasion when any one else was present at meetings between him and Rur Singh. Rur Singh was a bit deaf but could easily hear what he wanted to hear. Prem Singh was not present when a suggestion of attack on the military guard was made. He denied Rur Singh's coming to his house or having intimacy with his wife. The rest of Mr Bhatia's questions were about the price of sugar purchased, colour of pony, exact time of certain

TELEGRAMS.

Incidents and position of Rur Singh at the time of attack on the guard. In answer to Mr. Bani Prashad the approver replied he had litigation with Mahindra Singh, Jai Kaur his brother's widow had gifted her land to M. hinder Singh who was interceded. He stood security for Pakhar Singh. He had no row with Sham Singh over vegetables. Sahm Singh was taken with him to Ludhiana.

UNITED PROVINCES.

The Benares Conspiracy Case.

BENARES, November 24

In the conspiracy case to-day Baburam continuing said as changed his residence after Bibhut and Manlal had been arrested. He corroborated Manlal's statement about the letter written to him asking him to go to Delhi. At Delhi witness was promised pardon and offered a monthly allowance of Rs 15 by Mr. Page if he could get Rasbehari, Bibhut and Sanyal arrested. He failed in this. In cross-examination witness said his statement was read over to him once by Mr. Page but not at his request. When he met Sachindra told him that he had become approver and that he had not mentioned the names of any one but Norendra and Sachindra. The latter said that Manlal must be killed as he had done great harm but he said nothing about the witness Sachindra advised the witness to retract the statement when called to give evidence in the case in which Sachindra was arrested. Mr. Page had promised him a reward of Rs 1000 if he procured the arrest of Sachindra. He was aware that the Young Men's Association was being watched by police but the Satcharitra Pracharak Mandal was not. The Court then adjourned.

CALCUTTA.

The Work of Women of To-day.

Lady Sanderson's Remarks.

CALCUTTA, November 24.

In opening the annual sale of the Women's Friendly Society Lady Sanderson, wife of the Chief Justice made a few remarks in the course of which she said that the Society was doing much useful work for poor and distressed women in Calcutta. The women of to-day were different from the women of yesterday. She referred to the work that was being done by women at the present moment in England, France and Russia and was glad that the women of Calcutta were not lagging behind their sisters in Europe.

A European Charged Under Arms Act.

CALCUTTA, November 24.

The hearing was resumed to-day by the Chief Presidency Magistrate of the case against A. J. Gange, an European charged under the Arms Act in connection with his pistol which was found in the jungle of Baraset in connection with the Krishnagar Dacoity in October last. Three Bangalee youths were arrested in the same jungle where the pistol was found. The Crown Prosecutor said if he could connect the accused with those three Bangalee youths and the Mauser pistol then his case was proved but as he could not do so he charged the accused under section 22 of the Arms Act for having delivered the pistol to a person without making proper enquiry. After some discussion the charge was framed under section 22 of the Arms Act and the case was adjourned.

Chinese Diplomacy Towards Tibet.

KALIMPONG, November 24

It is reported that the Chinese are endeavouring to conclude a separate peace treaty with Tibet. The Chinese have suspended hostilities for the present and are trying favourably to impress the Tibetans by peaceful methods such as invitations to picnics and friendly dinners etc. No contributions are levied from the inhabitants of the conquered province of Kham and the country people are paid in full for everything taken from them.

BEHAR.

Bakrid Troubles.

41 Hindus Discharged.

MORADPUR, November 24.

The case against 41 Hindus of Futwa Thana (Barh), District Patna, came up for hearing before the District Magistrate, Patna to-day. The case was a sequel to the Bakrid troubles in which the Hindus and Moslems at one place settled the quarrel amicably but at another place the Hindus prevented the slaughter of cows by force. 41 Hindus had been arrested on non-bailable warrants and asked to show cause why they should not be bound down to keep the peace during Mohurram. They had been released on a bail of Rs 200 each and asked to appear on 23rd, but as the Magistrate was away on 23rd the case came up for hearing to-day. Mr Mathuranath Singh, Vakil, showed cause for the Hindus. Mr Joyaswal also appeared for some Hindus. The Court after hearing Mr Mathuranath Singh and Mr Joyaswal dropped the proceedings against the Hindus and discharged them.

The Mohurram had passed off quietly, though the Sub-Divisional Officer of Barh and other police officers with police forces were at the place of occurrence to guard against troubles.

The Bihar Council.

Two Important Resolutions to be Moved.

MORADPUR, November 24

Two very important resolutions are to be moved on the 26th in the Bihar Council by Mr. Figate and Rai Bahadur Dwarkanath, the first for the appointment of a Committee to enquire into malpractices and corruptions in municipal elections and the second for a Committee to enquire into the causes of floods in North Bihar.

TELEGRAMS.

BOMBAY.

Lord Hardinge's Successor.

BOMBAY, November 24.

In addition to the names of Mr. Chamberlain and Lord Derby, the London correspondent of the "Times of India" refers to the names of Lord Chelmsford and Lord Crawford, said to be in the running for the appointment of the Viceroy of India.

Referring to the above, the "Advocate of India" writes to-day.—Obviously, Lord Derby would be a very popular selection, but Lord Derby at this moment is a very essential figure in the scheme of providing men for the front under the Voluntary system. It is doubtful whether Lord Hardinge would consent to a further extension of his service in the arduous office, but, if he did, it would be of very material assistance to the Government and would give a further guarantee to India that she would get the best man available.

Lord and Lady Willingdon.

BOMBAY, November 24.

H. E. the Governor and Lady Willingdon reached Bombay this morning, on the conclusion of their tour in southern Maharashtra country and the Coast districts. Their tour wound up yesterday with visits to Jamira and Andag. The Nawab of Jamira gave His Excellency a cordial reception and the chief notables of the State attended an informal gathering in his honour. While Lady Willingdon visited the Begum His Excellency opened a new State Laboratory.

Congress Arrangements

A Bulletin Issued.

BOMBAY, November 25.

The first Bulletin regarding the progress of arrangements in connection with the thirteenth Indian National Congress has been issued by the Reception Committee, detailing arrangements for delegates, visitors and volunteers.

CEYLON.

Volcano Bombs.

Invented by a Ceylon Medical Man.

COLOMBO, November 24.

A medical gentleman up country has invented a powerful incendiary war bomb, the formula for which he has forwarded to the Ministry of Munitions in England. The bomb is one with four compartments with British divisions and contains quantities of two powerful acids, alcohol, and cotton and wool. When it bursts when shot through a gun or dropped from an aircraft, it causes an explosion emitting volumes of poisonous fumes, the burst of flames acting with the terrific fury of a live volcano.

SOUTH INDIA

A Small Park in Kurnool.

Presented by a Subedar's Wife.

KURNOOL, November 25.

A small park was instituted near King Market and presented to the public of Kurnool by the widow of the late Govinda Nayudu Subadar Bahadur, late 15th Madras Native Infantry, in honour of the visit to his residence of H. E. Lord Pentland in July last. The late Subadar distinguished himself in Afghan and Burmese wars under Lord Roberts and General Fendergast. Mr. H. A. D. Vernon, President at the inauguration ceremony held this morning at 8 A.M., made a short speech appreciating the services of the late Subadar in the Indian Army.

The Dreaded Elephantiasis in Shertallay.

Travancore Dewan's Promise.

CALICUT, November 24.

The Dewan of Travancore is touring amidst magnificent scenes in Vembanad Lake. When he reached Shertallay which is the proverbial home of elephantiasis the people there complained about the absolute absence of roads and the eternal prevalence of this dreaded disease in the taluk. The Dewan observed that road making was a very expensive affair as not a pebble was available anywhere in the taluk which was an ocean of loose sand many feet deep. He finally promised that a light railway if not a road would be constructed between Shertallay and Alleppey. With regard to the scientific investigation into the causes of the diseases almost special to this Shertallay taluka he said he would wait and see what the committee of Medical men and scientists appointed by the Madras Government to investigate similar diseases in Cochin had to say on the matter before taking any steps.

THE KALLAR REGISTRATION TROUBLE.

No Fear of Breach of Peace.

Kallars of Other Places Show Sympathy.

MADURA, November 24.

The police arrested one more Kallar of Mela Urappanur yesterday at Tirumangalam while he was loitering in the Court premises. All the seventeen Kallars have been charged under section 210 of the Criminal Tribes Act with the offence of refusing to give their finger impressions to the registering officer. The case came on for hearing to-day before the Sub-Magistrate of Tirumangalam. An adjournment was asked for on behalf of the accused for getting the case transferred from the Sub-Magistrate's file. A short adjournment has however been granted. In the meanwhile on the advice of their counsel the other Kallars of the Mela Urappanur Village are expected to surrender themselves to the police and get themselves released on Mughlikas. Till now not even one Kallar has been registered and his finger impression obtained.

TELEGRAMS.

The Kallars of other villages seem to be in sympathy with Mela Urappanur people and it is proposed to have a mass meeting of all the Kallars in the night Nadus for protesting against the Government's notification of the Mela Urappanur Kallars as a criminal tribe. There is no likelihood of any breach of the peace.

MYSORE.

Kolar Mining Men in the Battlefield.

BOWRINGPET, November 24. Of the 600 mining men in the battle field, many have been killed and wounded. Kolar men have also suffered. George Schack Sommer, who was the first to have received the Russians' Victoria Cross for conspicuous gallantry and then died of wounds, was an assistant agent of the Oorgaum mine. Captain S. A. Gimmel, of the 6th Highland Light Infantry, who died of wounds in the Dardanelles, was an Assistant Reduction officer of the same mine. Besides others who were killed, intimation has been received of the death of Company Sergeant-Major P. B. Stewart, of the 8th Battalion, Gordon Highlanders, a former Sergeant-Instructor of the K. G. F. Volunteers and on his retirement a Millman of the Mysore Mine, who was killed at the great battle of Loos. Stewart comes of a fighting family. At the time of his death he was in possession of the following medals: King's South African Medal with 2 clasps, Queen's South African Medal with 6 clasps, King George's Durbar Medal, Long Service and Good Conduct Medal and Meritorious Service Medal. In announcing his death to his sister Captain Adamson, Commanding O. Company of the Gordon Highlanders, writes:—Your letter, dated October 10th 1915, addressed to C. S. M. P. Stewart or Officer Commanding O. Company, was handed to me this morning. I regret to have to tell you that on the 25th September, 1915, my dear Sergeant Major, 8 Officers, practically all my N. Cos. and 2-3rds of my men were killed and wounded near Haitsness. Your brother, Peter, was with me during the greater part of the 25th, but when things got particularly desperate about 6 to 7 P. M. he was wounded in the knee and was shortly afterwards shot in the head. By this time my splendid company C. were reduced to about 30 men out of 190 who went into action. All our brave comrades had to be left where they fell, as the reinforcements which should have arrived in the early morning never came. We were reluctantly compelled to fall back being pressed by overwhelming numbers of fresh German troops. No words can express my feelings at the loss of so many magnificent men who had been with me so long and whom I had got to love. Your brother, Peter, was more than my Sergeant-Major. I looked on him as a friend. Unfortunately the ground the Gordons took and had to leave because no reinforcement arrived is still in the enemy's hands, but should the opportunity come you may rest assured that we shall endeavour to find and bury our comrades. Please send a copy of this letter to Peter's family, as I have lost their address. I hope he, who takes away all sorrows and guides and governs all things, will send you courage and strength to bear this heavy burden.

The Mythic Society.

A Lecture on the Times of Tipu.

BANGALORE, November 25. A meeting of the Members of the Mythic Society Bangalore, took place yesterday evening in the Hall of the Central College with Rev. A. M. Takard, M. A., M. R. H. S., President of the society in the chair. The Hon'ble Col. Sir Hugh and Lady Daly were among those present.

In introducing the lecturer to the audience the chairman said that Rev. Goodwill, the lecturer was one of the original founders of the Society. For the past two or three years pressure of work in other directions had prevented him from taking active part in the work of the society. He had now kindly consented to give the Society a paper on "The British Prisoners in Mysore Fortresses" and he (Chairman) felt sure that paper was worth listening to.

The lecturer spoke more than an hour, relating to the sufferings of the British officers and soldiers taken prisoners in the four Mysore wars. The lantern slides showed the fortresses of Royahota, Osur, Cotradray, Seringapatam, etc., with photos lately taken of the lecturer.

Before closing the proceedings the Chairman remarked that they had heard the tale of suffering and cruelty from the lecturer, cruelty of Tipu, the Kaiser of his times. The heart of Mysore soldiers was not in it and frequently they showed themselves most humane to prisoners. "Would to God," said the Chairman the "same could be said of hordes which have come from the other side of the Rhine."

In thanking the lecturer the Chairman expressed the hope that ere long Rev. Goodwill would give the Society another paper as interesting as the one they had listened to. The expression of this hope was greeted with loud applause which brought the meeting to a close at 1 P. M.

BRIEF TELEGRAMS.

H. H. the Maharaja of Darbhanga arrives in Lahore on Friday the 26th instant, by the Bombay Mail. The visit is in connection with the realising of the Hindu University contributions. The reception is expected on a grand scale.

Captain Valentine Brown Recruiting Officer for the Punjabi Christians is leaving Punjab and proceeding on active service.

Captain Lyall, Recruiting Officer for Sikhs will carry on the recruiting work of the Punjabi Christians at Jullender.

The Sub-Divisional Magistrate, Ramnad, has committed to the Ramnad Session Sub-Inspector Seshu Iyengar and constable Kumaraswamy Naick to take their trial there for the alleged offences of bribery, extortion, wrongful confinement and suppression of crime. The case is posted for the 4th January.

TELEGRAMS.

The criticisms of the U. P. Government on the report of the proceedings of the Committee appointed under Rule 13 of the Rules for conduct of business in the Legislative Council to consider a resolution by the Hon'ble Lala Sukhbir Singh as to the probability of checking the practices of Sadhus, Fakirs and others in the matter of the conversion of minor children into habitual mendicancy have been referred back to the Committee for further enquiry before the Bill is published.

In the Lahore Chief Court to-day before Mr. Justice Chevis and Mr. Justice Le Rossignol the murder reference and appeal preferred by one Mangal Singh and another Jat, who were sentenced to death and transportation for life by the Sessions Judge, Lahore, came on for hearing. Their Lordships after hearing Mr. Bevan Petman for the appellant and the Additional Government Advocate, held the evidence largely circumstantial and discrepant in important particulars and not quite strong for conviction and acquitted both the prisoners.

Orders have been issued under the Defence of India Rules, 1915, forbidding Abdul Kalam Azad, late Editor of the "Alhikal" Calcutta, from residing or remaining in any area within the limits of the United Provinces.

The case of Aswinikumar Ganguli, a political suspect who stands charged under Section 109 C. P. C. with bad livelihood under circumstances already reported was brought before Mr. Swinhoe, Chief Presidency Magistrate Calcutta on Wednesday. The case was adjourned "sine die."

A Conference commenced by His Excellency to consider the proposals made to establish a University College in Ceylon took place at Queen's House Colombo yesterday. His Excellency presided.

It is now stated that on the departure of the Governor of Ceylon to England Brigadier-General E. Hackett-Thompson, C. B. General Officer Commanding the troops, will be appointed to administer the Government.

All-India Weather.

SIMLA, November 24.

The rainfall has again been widespread in the east and south of the Peninsula, temperature falling slowly in Burma and northeast India, but still above normal over the head of the Peninsula. The principal rainfall amounts are:—Mysore 4 inches, Ootacamund 1, Mangalore, Madura and Cocanada 1½, Masulipatam 2 and Calingapatam 1. Forecast:—Decrease of rainfall in Orissa and North Madras.

LATEST TELEGRAMS.

Lord Kitchener's Businesslike Proposals to Greek King.

ALLAHABAD, November 25.

LONDON, November 23rd.—Mr. Donohoe who is now at Athens claims to know something of what passed at Lord Kitchener's interviews with King Constantine and M. Skouloudis. Lord Kitchener presented the King in a businesslike way certain defined proposals. Lord Kitchener was impressed and gratified by the audience and he left the palace with a smile and the air of a man who had achieved something. Interviewing M. Skouloudis he asked for something more tangible than the protestations of friendship outlined in the plan of action which guarantee the security of the allied troops. The Premier replied that Greece is prepared to the utmost possible length to satisfy the Allies' legitimate demands. Mr. Donohoe anticipates accord on this basis. The Venezelist papers are jubilant and declare that Greece can hardly decline Lord Kitchener's main proposals (Pioneer Cable).

Lord Kitchener's Firmness.

Dramatic Change in Situation.

LAHORE November 25.

A correspondent to the "Exchange Company" states that telegrams from Athens are optimistic. He declares that Lord Kitchener's firmness and tact have dramatically changed the situation.

Rigorous Economy Imperative.

Mr. Asquith's Announcement.

LONDON, November 24.

In the House of Commons Mr. Asquith affirmed that Government would not hesitate to adopt any means which it thought proper and effective to impress upon every class of the community the need for rigorous economy.

Mr. Asquith informed Sir George Robertson that it was not considered advisable to place the whole British and French Forces on the Western front under one Supreme Commander.

Australian Contingents to be Increased.

LONDON, November 24.

MELBOURNE.—The Commonwealth has decided to raise an additional fifty thousand men bringing the Australian contribution by June up to three hundred thousand.

I. C. S. Bill Passed.

LONDON, September 24.

In the House of Commons the Indian Civil Service Temporary Provisions Bill passed through the Committee without amendment and was then read a third time.

Paris Statement.

LONDON, November 24.

The Afternoon Paris communique says there were only minor operations.

శ్రీ సహాయం సరస్వతీస్వాములు సిద్ధిపాడుట.

అయ్య

శ్రీ సహాయం సరస్వతీస్వాములు వారు అత్యంత సామంతుల గా గంటలకు వెన్నాడబడినందున సంగంసమీపమున ప్రవహించు కాలువలో సిద్ధిపాడుట. వన్నాధి కృష్ణుగా నున్నందువలనను యోగియైనందున ప్రాణగతియైనది చక్కగా నిరూపించుటకు ఏ తీనందున వారిని ఉర్రుతూనడె తగు బాగ్యత్రోవనుంచి ప్రాణకాలమున దళ కర్మవృత్తితో సమాధిజేయ జతులు దలచియున్నారు.

వీరు భూస్వామ్యమున మునుపటి గ్రామపాదవృత్తిని నియోగి బ్రాహ్మణులు. చెన్నపట్టణమునం దుడరబోషణమున కై కొన్ని దినములు పనిచేసిరి. బాల్యములోనే సన్యసించినప్పటికిని స్వప్రయత్నమువలనను బుద్ధివీలత, విషయవర్తకములు వలన యోగవిద్యను యంత్రశాస్త్రమును నేర్చుకొనిరి. వీరికి పరోపకారమే ముఖ్యోద్దేశమైయుండెను. వీరు సర్వంబ్రహ్మముని దానుసంగంతో స్థాపించిన మతములోని పరిచారకులను పురచారులను, ఉదారబుద్ధి చేయబడిన భావముతో తోట్లు చుచుండిరి. వీరు ఆశంకత్వరముల క్రిందట సంగమనదునదన్చి మూడంసరత్వరముక్రిందట గన్న మెంటు వారికడనుండి నితరమును సంపాదించి మతమును కట్టించిరి.

వీరి ఆంతర్యకామనందు సంగం గ్రామములో జనగు మండి గోపాలకృష్ణ భూభారే సేవాసమాజమునకు కార్యద్రష్టగానుండిరి. స్వల్పకాలమైనప్పటికిని వీరికి సమాజము నందలి ప్రేమాశ్రద్ధచేత ఆశ్రయతాభిషేకముచేతను, దేశసేవ చేయవలెనని వెల్లడికొరకటనే సమాజమునను తోట్లుడి ఏబదిదూసాముల నిలువల ఆంధ్రగోరక్షాపు ప్రభువులను వెల్లె తోనియ్యటకు వాగ్దానముచేసిరి. ఇది య మతసామికు విషయములగుంచి ఉపన్యసించుచు వచ్చిరి.—ఒక విశేషము.

కృష్ణా గుంటూరు దివ్యజ్ఞాన సంఘము.

ఈ నెల 20 వ తేదీ నాగయ్యమూర్తులైన దివానుబాద్దూరు టి. సహాకరయ్యులు బి. ఎ. ఎం. ఎల్ గారి యాధిపత్యము క్రింద కష్టపడటూరు దివ్యజ్ఞానసంఘమువారి మొదటి సమావేశము జరిగినది. గవర్న మెంటు హిందూబాలికాపాఠశాలలోని కొండలు బాలికల సంక్షేమమునో సభ ప్రారంభమయ్యెను. ఈజిల్లానండియు తదితర ప్రదేశములనుండియు చాలమంది దివ్యజ్ఞానసమాజ సభ్యులు సభ సలంకరించిరి. సభాధనమున కృష్ణభగవానుని పతము నిలబెట్టడము. న్యాయత, హను మంతరాపు పంతులుగారు, సహాకరయ్య గారి సంఘ సేనను గూర్చియు స్వార్థత్యాగమునుగూర్చి యొక్కింత ముచ్చటించి వారిని అగ్రాసాధిపతిగా నెన్నుకొనవలసివచ్చి కొరగా గోవిందరాజు శ్రీనివాసరావుగారు బలపరిచిరి. గుంటూరు ప్రీక్షాసభ డిప్టీప్రెస్టు మునసులు సింగారాజు ముప్పారావు పంతులుగారు సంఘ సేవకమును జరిపిరి. సంఘాద్దేశముల గూర్చి విపులముగా చర్చించిరి. అంత అగ్రాసాధిపతిగా మనస్వసించుచు "ఈ సంఘము ఆంధ్రదేశములోనిది గాన కొండ వెంటపప్పుయ్యగారి వంటివారు సభాధ్యక్షులగునండి ఆంధ్రమున యుపన్యసించుటలైన నేను ఆంధ్రమున నుపన్యసించిన దానికిన్ని నెక్కడు లాభకారికా నుండియుండును. ఆంధ్రోన్యముయొక్క ఆదర్శముల నేను మనస్ఫూర్తిగా నమ్ముచున్నాను. భారతీయతీయాదర్శమును కిమ్మడి యెప్పుడును పులివింధకముగా నుండ నేరను. ఆంధ్రదేశములోని పుణ్యభూమిల కలసి పుణ్యత్పించిన నీయుద్యమము నెరవేగించిన తెలివైన తరువాత దివ్యజ్ఞాన చరిత్రమును వివరించిరి. ఇటీవల దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారిచే మదనపల్లియందు స్థాపించబడిన కాలేజి ప్రెస్ నీపాలు సి.ఎస్. ట్రైలోకికార్, ఎం. ఏ గారు దివ్యజ్ఞానసమాజమునుగుంచి ఆనాడును ములు నాడును, పుస్తకము హిందూదేశమునకు గవర్నమెంట్ దివ్యము గూర్చి యుపన్యసించిరి.—ఒక విశేషము.

లామూలకపు. కాళింపాంగు-నవంబరు 22--దల

యితోషీ లామూలకపు అనుకూలముగా పరిష్కరింపబడినది. దలయిలామాగారు ప్రతినిధి స్వయముగా తాషీలామాగారి యొద్దకు వెళ్ళుటవలన నిల్లు పరిష్కారముయినది ఈయనకు గాట్టిలో యుచితరీతిని స్వాగత మొసంగి తాషీలామాగారి కొత్తమందిరమును విడిచిపెట్టెను. చీనా టిబెటుదేశములకు జరిగిన యుద్ధములకులక్రింద తాషీలామాగారు పెద్ద మొత్తము నిద్చిరి.

రు 25000 వెలగల నోట్లు పోవుట. — మైనుస్సింగులా దొరతనము వారి కోశాగారమున రు 25000 వెలగల నోట్లు పోయినవి. ఈ మోసము బహుటపడగానే కోశాగారదొంగియగు బాబూచేనటి మోహనుతాలూకారు మూర్ఖపోయెను. టవును పెంటలు బాంకుల సొమ్ము కూడకొంత ఈకోశాగారముననే యుంచబడినదనియు అనిచూడ కనబడుటలేదనియు నిటీవల తెలియవచ్చినది. ఈ యదొంగిని చెరసాలలోనుంచిరి. అతడు బామినామిన విమలచేయగోరెను. అతనికి చాల జబ్బుగా నుండుటచే ఈ నెల 20 వ తేదీనకు నతనిని స్వగృహముననే పోలీసువారి కాటలాలో నుంచుటకు జడేబుగారనుమతిచిరి. ఆ తేదీని మరల బామినా నిటీవను దాఖలు చేయబడినది. ప్రాణాపాయములేను. ఇతనిని చెరసాలలోని వైద్యశాలకు వంపవచ్చునని నిమిష సర్జను గారు చెప్పి నతనిని చెరసాలలోని వైద్యశాలకు వాడు సామం కాలము తీసికొనిపోయిరి. ఇతనికల్లియు సోదరుడును బామినాద్వీర గాన రు 25000 బును వారి యొద్ద వసూలుచేయుట కుత్తరు వీయబడినది. సహకారబాంకులు నిమిషదాఖలను తెచ్చెదరు.

విజ్ఞప్తి చేసిన బారెల్ మార్కు
సుపిరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది పత్రం యివ్వబడును.

ఈగడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీనులో మాకంపె నకిగాను గెట్టితరమైన పామాను లతో చేయబడినది. దీనిలో మా కంపెనే పేరున్న పిపాయిమార్కు చేసియుండును. ఈ సుపిరియరు లీవరు గడియారము మావద్ద తప్ప యితర కంపెనీలలో దొరకదు. యిది సరియైన కాలము చూపు వదియు నిండా సుందరముగను బూతట్టు అద్దపు మూతగలదియే.

మాకంపెనే పేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈగడియారములో మాకంపెనే పేరుపేసి తప్పు వధరకు అమ్ముచున్నాము. మునుపటి నెల రు. 8-0-0. ఇప్పుటి నెల గొలుసుతో చేసి ,, 8-0-0-0.

విక్రొందియా వాచ్ కంపెనీ, పాకాటపేట, మదరాసు.

అపారు పేయము (లీమహా దేవీభాగవతము)

ఇందు రామక యావ పాండవాది సత్కథలు మిగుల మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్నవి. నిత్య శ్రీధరులకు సకల మునుక్షుజలకు సుఖము క్షములకు పారమార్థిక విషయ ములును ప్రవృత్తినికలకు లగుచుండి వారత్వకములకు పెత్తు ధర్మమును సఫలంబుగా వర్ణించబడినవి. మరియు పరదేవ తాత్వము సాకల్యముగ సుపదేశించబడినది. ఇట్టి సర్వోత్తమ గ్రంథములను చెప్పే పురిషాని శ్రీ గవర్న మెంటువారి ఓయం యంటల్ మేన్యుస్క్రిప్ట్ లైబ్రరీలోని పుస్తక సమస్థించి సమర్థకథనము నిచ్చి బ్రాంయించి మహా పండితులచే సంశోధిం పించి సకల లోకానకారముగ వాంఛితులతో మేలికాగిత ములపైని మహారాజశ్రీ రాజా శ్రీమదంతకము వెంకట జగ్గారావు బహదూరవారు శ్రీమేనుమహమ్మదపురం జమీన్ దారువారిచే స్వక్రీయమున ప్రచురింపబడుచున్నది. ముద్రిం పబడినది. ఈ మహాగ్రంథ ముద్రాణమునకు దయచే వనలిన పొమ్ములో సకల బాహు మాత్రము కృత్యమునకు రాజుట్ట దలచి నెల సులభము చేయించిరి.

వారబట్టతో టైయింగు చేయించిన పుస్తకము 1కి రు 1-0-0
మాట్టుకాగితముతో టైయింగు ,, ,, 0-1-0
అట్లుకేటరిమిషన్ ప్రెస్ వికాపురట్టణం వాల్తేరురయ్యేశ్వరప్రెస్,

THE [PH]
HOTEL CLARENCE.
GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

WEDDING CAKES, Xmas and, New Year Cakes prepared.

Branches:—

COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A. RESTAURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTAURANT,
High Court Building

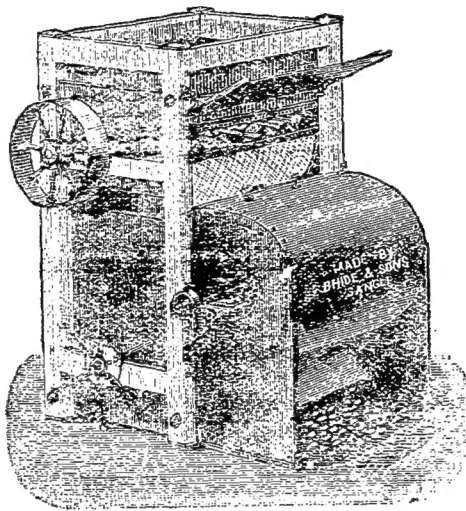
శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రవచనము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి. ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేరియున్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి యుండుటవల్ల శ్రీమములోనే ప్రాసీ లెప్పింపుకొనవలయును.

బాల, ఆయోధ్యాకాండములు గోపానుల కాగితములు కాళిక్వలెండు గిల్లుపేరు ౧ సంపుటం రంగుటములు 3-౦-౦
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు గోపానుల కాగితము కాళిక్వలెండు ౧ సంపుటం రంగుటములు ౪-౦-౦
యద్ధ కాండము మూడు భాగాలు 3౪ పటములు 3-౦-౦
లైబ్రరీమేషన్, రాంపానుల కాగితమునైన మంచి అచ్చు మేలైన కాళిక్వలెండు బాల, ఆయోధ్యా కాండములు చేరి ౧ సంపుటము ౫-౦-౦
డిటో అరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాం చేరి ౧ సంపుటము ౫-౦-౦
డిటో యద్ధ కాండము మూడుభాగాలు చేరి ౧ సంపుటము ౪-౦-౦
శ్రీరామ కాండము ౦-౦-౦
(225) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో, ఆనంద ముద్రాదాలయాధి కారులు, మదరాసు.

Bhide & Sons Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.

వేరుశనగలను బలుచు

నూతనాభివృద్ధి నొందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేరుశనగ కాయలను పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మింపబడినది. లోపల పచ్చని పగుల గొట్టుటకుండు గుభ్రముగా ఒకచురు. బొంబాయి మదరాసు రాజధానలం దన్ని భాగముల పుకృతమైనది.

మామంత్రియును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము
విశేషములు తెలుసుకొన గోరువారు ఇంగ్లీషున మాకు వ్రాయించుడు.

బై డె అందు నన్న్, సాంగ్లి - బొంబాయి.

కావలెను

జీతాదు మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏజెంటును, గుత్తగా కొను వర్తకులును కావలెను. రేట్లు చతుకగా నుండును. వివరములు తెలియగోవారు 0-4-0 బిల్లలనుచేర్చి పంపవలెను.
ది మ్యూచునుల్ కో-ఆపరేటివ్,
ఏజెన్స్ మదరాసు.

రసభసము	మొలము 1-కి అరబా 0-10-0
గోకోబసము	" " 7-0-0
జంతువు పువ్వు	" " 2-0-0

అ. తాంబసము డిపో, 7, తంబుకెట్టిన్ది, మదరాసు.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపచరిత్రములు చక్కని తెలిలో వర్ణింపబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదిగొ కాంధ్యమున మణియొకటి లేదు. వెల రేఖన టైండు 0-12-0 కాళిక్వలెండు 1-0-0
శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచితము.
వలయువారు:— శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తంబుకెట్టిన్ది, మదరాసు.

కావలెను.

ప్రతిగ్రామమునను ఏజెంటు కావలెను. లాభ కరమునునకని. విశేషవరుంబడి. పూర్వపు అను భవముతో బనిలేదు. తెలివి గలవారు తమకు విశ్రాంతిగలపనుచుములో పనిచేసి నెలకు 50, మొదలు 100 రూపాయలవరకు సంపాదించవచ్చు ను. విశేషముల తెలిసికొనుటకు „పోస్టు 513 మదరాసు“ అని వ్రాయుడు.

శ్రీలపాట రామాయణము

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ ప్రణీతము. వినుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి ఆనందకరముగానుండు 200 పేటిలగుల గ్రంథము— వెల పుస్తకము 1 కి, తపాలా కులీ సహా ఒక రూపాయి పది పుస్తకములు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమానము. పుస్తకములు దొరకకు స్థలము.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ, శ్రీరామవిలాసము, రాజమండ్రి.

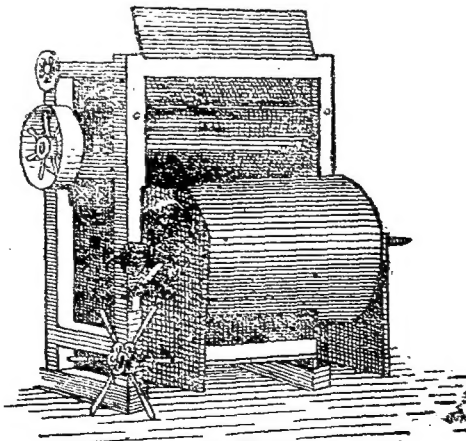
కృష్ణా మోటారు సర్వీస్ కంపెనీ

కృష్ణాజిల్లాలోని యేలూరుతాలూకా యందుగల చింతల పూడికిని యేలూరునకును 3౦మైళ్ల పొడవైన రోడ్లను పండు రోడ్డుగలను. ఆరోడ్డుమీద యేలూరునకును చింతలపూడికిని రాకపోకలకు ఎడ్లబండ్లుమోడను మూడు 20గుంటలు పట్టును. ఆప్రయాణమిప్పుడు రెండుమూడుగుంటలలో నుకరముగ జేయ వచ్చును. ప్రయాణసౌకర్యములు గలగజేయుటకై కృష్ణా మోటారు కంపెనీ స్థాపించబడినది. ఆ కంపెనీవారు ప్రస్తుతము రెండు పెద్ద మోటారు బండ్లను చింతలపూడి రోడ్డుమీద వాడుకయందుంటు కేర్పాట్లను చేయుచున్నారు.
ఒకమోటారు బండియందు తడవకు 28 మంది ప్రయాణము చేయగలదు. ఈ మాసమునందు మోటారుబండ్లు నడుచుట ప్రారంభమగును. బండ్లు ఏ తేదినండి నడుచునదియును టికెట్లట్టధర వివరమును కంపెనీవారి నిబంధనలను బండ్లు నడుచుట ప్రారంభించుటకు వారముదినములకు ముందు ఏలూరు నందును చింతలపూడి యందును రోడ్డునకు ప్రక్కలనుండు స్టేషనులలోను ప్రకటనములమున వెల్లడిచేయుదును.
ప్రాప్తేటరు,
(294) కృష్ణామోటారు సర్వీసు కంపెనీ.

వేరుశనగలను ఒలుచు యంత్రము.

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప ఓక్కుకంపెనీవారివల్ల తయారు

వేరుశనగ కాయలను పగులగొట్టి, పచ్చని నలగ కుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది. కావలసిన రకమును తెలియపరచి నట్లయిన ధరలు తెలియపరచబడును.

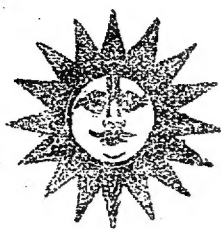
సామాను వర్తకులయిన చేసి నష్టయి చేయబడును.

రోజు 1-కి 12 గంటల కాలమునకు 50 మొదలు 100 బస్తాలువరకు తయారు చేయుటకుగాను మూడు తరగతులగు నిర్మింపబడి యున్నవి.

చిరునామా:— బీహెచ్ ఫౌండరీ లేక ఓక్కుకంపెనీ, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

పువ్వులమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావట్ల దొరనును. కొనునాడు మార్కమా క్కును గమనింపుడు. కరచ్చాంబెన్సు మునలగునది ఇంగ్లీషు వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ ఆంధ్ర కంపెనీ.
(సీ) 21, హమ్మింగ్స్, బొంబాయి.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్కనవ్వు, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలియును ధాతువు, కత్తనవ్వు, యాకన కుఖము, సంతాప, పాపి, నరములకుయును కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 ము. డబ్బీలు. 1-0-0

ఘనసారవంది:— ఎరువు, తేలువు, పసువు, అంటు నెక్కాకలను మూలపుచుంటును, కత్తులు మే నూనెను.

2 సీసాలు చాలును. సీసాలు 1.4-0 వి. 2. చార్జీ కరు. అనుశ్చేద సమాజ్, పాండురు, గుంటూరు జిల్లా.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనుబడిన మందును కాలదేద భేదములు లేక ఆచార్యులగు శ్రీపురుష లియ్యరును సేవించిన ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.

మననమందరి నూత్రలు.

40 గల డబ్బీలకము రూ 1-0-0
రామవైద్యనారాయణజీ కేళినజీ
(188) 20 చీవాబాద్ రోడ్డు మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
(గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు. ఎం. ఏ. కైలిసులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాకద్దతి ఆరుపంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకాలి తమ. ప్రవేశరుసుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు: ఏ. పీ. గా పంపురము.

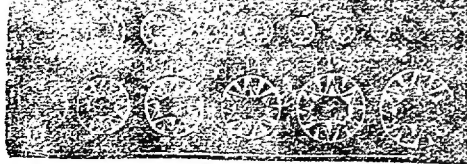
మయవాత:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కామిడి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మరాపు నర్తకులు, మదరాసు శస్త్ర.

తంతి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరిచినట్లు ఇతివృత్తములకు బర్మానైజులకు తగుమైనట్లు ఇతివృత్తములకు లెంపులున్న వైక్రాంతములు వైక్రాంత కమలములున్న బేడకానులు అనాకానులున్న బంగారపు నగలున్న మైరాన్లుగల నగలున్న, పల్లె రుమాన్లును కావలసిన వాడు మూ కావలసిన వాడు తెచ్చించుకొని ధనలను తెలుసుకొని మూకు అర్జును పంపుదురు. వ్రాయించువాడు.

(183)

సకుంతలా హైరాయిల్

విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1 కి రూ 1-0-0 తపాల ఖర్చులు 0-3-0

విజయ చాయబడిన “శకుంతలా”

వెండ్రుకలు పెరుగు సుగంధతైలము.

ఇందలి రమణీయముగా నగు చెప్పవలసి గాదు. లేకుండా చూచి దృశ్యకొనిన ఇతగు పొరుగు యింద్రుల కూడా నానక యుమా యందును. వెండ్రుకలను పెరుగ నున్న మెదడునకు చలువ జేయును. కండ్లకు చల్ల దనము నిచ్చును. కొందరు ప్రోత్సాహ పర చింపిన ఈచమురును స్పెషల్ గా మనో హరమచ నానక ద్రవ్యముల తేప్పి తయారయించి వేలగాది డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా వ్రతములు పొందియన్నాము.

36 బహుమతుల వివరం:—శ్రీమతిలము లలో 480 ము కొప్పుపువ్వు 1, ధంతపువ్వు 1, మాఖముచూడు అద్దము 1, జర్మను సిల్వర్ కాటుకబడి 1, వాసన సోపుబిళ్ళ 1, పెరక 36 బహుమతులు

తవ్వవదును! కొద్దిప్రతులే గలవు! మంచి సమయము

విరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము
(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) భర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజీ సహా 0-10-0.

ఈ యుద్ధచరిత్రము అందరికీ దెలియునట్టి ముఖ్యతైలిని లేటెయ్యగ నున్నది. మా ప్రకటన కలకత్తే భేదము లేక ప్రకటింపబడినది. అంగ్రేజులకు ప్రతినిధియూడముగ ముద్రించిన పుస్తకమిదికాదు. ఇతరులు ప్రచురించగలమునీ లోకమునకు యోగ్య యుద్ధముని విక్రయించు అబద్ధగ్రంథముకాదు. “విజయ గా విరోపాఖండ ము” 28వ పేజీలకు వాకి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈయుద్ధకాండములను అందరు చక్కగా తెలియజేయు జర్మను యుద్ధశ్రీ మొదటిపుటజేయ జరిగినవిషయములను చూపి. విరోపాఖండము జరుగుటకు పరిమైన కారణము తెలుగగోరకాదు ఈ మొదటి భాగమునందు దెలుపబడిన యాచరణముల క్రమబద్ధవివరణలను.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మంగోరీల నిర్మాణము గతకాలమున విరోపాఖండ గరిగిన మాత్రము, జర్మని యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీ యేకపత్యమునందు వింత ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యమునకు మూలకాటులు. జర్మని యేకాధిపత్యము ఉచ్చదేశముల అధికారవిజృంభణము, రాజునందము గ్రేటు బ్రిటన్ జర్మనియ చేసిన పోరాపోటీలు బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు. విరోపా ఖండముల యుద్ధప్రయత్నములు ఆస్ట్రీయా యువరాజు చంపడిన వెనక సార్వభౌముల యుద్ధప్రయత్నములు సార్వభౌములారంభించిన మహా యుద్ధస్వాసములు గలవు.

విరోపా ఖండము నింతటిపులుగుగా నిజకారణ సహితముగా నెవరును నిరీక్షరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పగలము. పుస్తకమున దీని చరిత్రకారి కీ విషయముల సత్కావ్యములు తెలియును. ఇందులో 30 పేజీలలో చిత్రపటములును, 6 భూగోళపటములును, 120 పుటల విషయము నున్నది. ఈ పుస్తకమును గోరవారికి వి. పి.మునకమునందుబడును.

తెలు వెంటనే తమిళాభిగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో అర్థ పేజరున వ్రాసిన చక్కని ప్రతిమలుగలవు. ఇవ్వబడును. చిరునామా:— సుపీరియర్ పాప్ కంపెనీ, పోస్టు బాకు నెం 167, మద్రాసు. ఇ.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారు డ్రైవింగు, కాక్సు, గ్రయాడింగుల స్వీన్ కార్సు, కాలసిగవారు ఈ క్రింది ఆదేశముల వ్రాయును.

ఈ కంపెనీవారు ఆంగ్లము, విశేష కాలము నుండి మోటారు డ్రైవింగును ప్రాప్తిజేసి వహించుట, రాజులు, జుజువోదారులచే అభిమానింబడినవారు మిగతా క్రొత్త కాక్సునా, పాత కాక్సునాని మంచివిగానీ తీసియ్యగలరు. తిరుగ మీ కార్సును కావలసినయెడల అమ్మియియ్యగలరు ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కావలసిన డ్రైవు, బ్యూబులు యితరసామానులు యాత్రను మీకు చోకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అద్దెయ్య గలరు.

(41) గ్యాల్లీ ఆండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారుఇన్స్టిట్యూటు

24 జనవరీ పీటర్సురోడ్డు

(288) మాంబురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల మంత్రినిర్మాణము, నడపు, ధానము నా, బోధనాభ్యసముల గలవివిధము. పుట్టేక గమనిక:— పాదసూరివిద్యార్థులకు ఉచితముగగరిమియూ, భోజన వికలులు నా ఏర్పాటుచేయబడును. బోలెడు బోధనమున కానుప్రారం భమును తయారైన వైవాకీ కిఫార్సుచేయబడును. స్వల్ప సంఖ్యయేదీక్షించునను. మే కేజరుగాకీ వాగిసికొనడు.

ఇకాం! ఇండియామహిమ ఇకాం!

ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేషములను అనేకకావ్యములలోనండి గ్రహించి లోక ప్రేమమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతిమనవ్యుడును అనర్థముగా జన్మ కలయును. ఈ పుస్తకమును చదివెదలు. కళాలాభ్యుత్థి.

వైద్యశాస్త్రి, మహేశ్వరకర్ గోవింద్, అతంతగినా జేషధాలయము, 157 బ్రాడ్వే, (219) 96 మాంబురోడ్డు, మదరాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యత్తుల నూనముల నెరుంగ కోరికగలదేని మీకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మునకయి యోగ్యతావ్రతిములు మీకు వచ్చి యున్నవి. శ్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను దెలిసికొనగలరు. దూరదేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగ్యత ములు, యుద్ధసమూచారములు, పరకమునలాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరివ్యాపితములు, కేదోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యుద్ధము శృతికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

ఇట్ల చక్కని సీత అద్దము	6 0 0
సీత అద్దము	5 9 0
సామాన్య అద్దము	2 9 0

ఈ పుస్తకము అంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను. అనాథాయి వాగ్గిజీ ఫతేజ్, కరంపాడి. అనంతాపూర్ణుగాజ్ కైరాజిల్లా Ashabhai Vagbhai Patel, Karamad. Via Anand Kaira District

చూడండి! చూడండి! చూడండి!

మదరాసునండి మీకు ఏసామానులు ఎన్ని ఎంత విలువగలవి కావలసియున్నను మీకు వ్రాసియెడల స్వయముగా భరించుకొనే సరసమైనవరకు మంధిసామానులను చంపె దము. ఒక్కసారి, పరీక్షించి చూచి మీకే తెలియగలదు.

విలాసము:—గోకేలు ఏజెన్సీ కిమిషను మదరాసు

(290) 42 మాలాబారోడ్డు, మద్రాసు